

פניסאים

■ הגות ■ עיון ■ ממוש

ב"ה. י"א ניסן - כ"ח ניסן תשע"ו, שנת הקהל. מחיר: 10 ש"ח

16

הצמח צדק והגאולה.
150 שנה להסתלקות
אדמו"ר הצמח צדק

22

עיונים בהגדה של
פסח. יובל שנים
לשיחה המופלאה

28

כ"ח ניסן. המסר הנוקב
ויומן חי מאירועי היום

מעשה
ועד
עולם

(תהלים קטו)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

בינינו, איזו מתנה יכול לתת חסיד ליום ההולדת של הרבי?

חסידים, שלוחים, בתי חב"ד, בואו לקחת ממרכז ההפצה שלנו חומרי פרסום במחיר מסובסד וצאו לשטח להפיץ בי"א ניסן את **מבצע משיח של הרבי מלך המשיח שליט"א ותנו לרבי את המתנה שהוא הכי מבקש**

סטיקרים

עלוני תוכן

מגזין

ספרי הסברה

מנחם

מרכז ההפצה בארה"ק

להזמנות: **077-5123-770**

www.mamesh.org

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

04 ..... דבר מלכות / מכתב כללי

06 ..... הלכה ומנהג / פסח שחל בשבת

07 ..... פובוצליסטיקה / האביב החב"די

08 ..... שנת הקהל / להביא יהודים למלך

10 ..... מאמץ ממושך להפצת אור הגאולה

13 ..... מדינת תל אביב / י' וי"א ניסן

14 ..... מעשה מלך / זאת חוקת הפסח

16 ..... הנה זה צמח צדק משיח צדקנו!

21 ..... בשדה השליחות / אי אפשר להחליף

22 ..... עיונים בהגדה / כאן הבן שואל: עד מתי?!

25 ..... טאפרו דא פלאחו / סודו של הרב

26 ..... צידה לדרך / דע מה שתגיד ...

28 ..... כ"ח ניסן / חלק מעובד מהשיחה הידועה

31 ..... יומן חי שנכתב באותו יום מרטיט

33 ..... איינציקער זאך / צריכים לדעת לענות

34 ..... מזוית נשית / כ"ח ניסן בבית המקדש

למידע, הרשמה או תרומה
להפקות והפעולות של **EMM**:
טלפון: 077-5123-770
פקס: 073-2412-770
דוא"ל: info@mamesh.org
אתר: www.mamesh.org
מען למכתבים: ת.ד. 951 פתח-תקוה

הופק ויצא-לאור על-ידי
מרכז ההפצה בארץ-הקודש - **EMM** (ע"ר)
© כל הזכויות שמורות

כן, זהו חסיד!

הרבי (הרי"צ) סיפר אז, שבמסיבה [=התוועדות] שבה השתתף אביו הרבי (הרשב"ב) נ"ע, שאל אחד החסידים: מהו חסיד? ענה לו הרבי נ"ע: חסיד הוא "לאמטערנשטשיק" - "פנסאי".

- לאמטערנע נקרא פנס, שמדליקים ברחוב בכדי להאיר בלילה, ופעם הסדר היה, שבמקומות מסויימים בעיר עמדו פנסים על עמודים גבוהים, ובערב היה מגיע אדם מיוחד עם מקל ארוך שבראשו דלקה אש, והיה מדליק את כל הפנסים. והאדם הזה היה נקרא "לאמטערנשטשיק" -

שאל השואל: ומה אם הפנס עומד בוויספע? ("וויספע" פירושו מקום שמם ומדבר). ענה לו הרבי נ"ע: צריך גם שם להדליק את הפנס, כדי שיראו שזהו מדבר, ובכדי שהמדבר יתבייש מהפנס.

המשיך החסיד לשאול: ומה אם הפנס עומד בים? ענה לו הרבי נ"ע: צריכים להוריד את הלבושים, לקפוץ לים ולהדליק את הפנס. שאל השואל: זהו חסיד? התבונן הרבי נ"ע וענה: כן, זהו חסיד.

המשיך החסיד ואמר: איני רואה כלל פנסים ענה לו על כך הרבי נ"ע: זהו משום שאינך פנסאי. שאל החסיד: איך נעשים פנסאי? ענה לו הרבי נ"ע: צריך להתחיל מעצמו, לצאת מהגסות ולרחוץ את עצמו. כשהוא גס בעצמו, רואים גסות, וכשנעשים עדינים, רואים גם אצל השני עדינות.

החסיד לא הניח והמשיך לשאול: מותר לו לתפוס אותו בצוואר? ענה לו הרבי נ"ע: בצוואר לא, אך בצווארון של הבגד החיצון, כן.

קטע מתורגם על-ידי ועד חיילי-בית-דוד מתוך שיחות קודש י"ג תמוז תשכ"ב.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

שבת, ט"ו בחודש האביב, בשנת הקהל!

מונין ללבנה, אצל יהודים נמנים החדשים לפי הירח:

ענין זה (של "ישראל מונין ללבנה") משקף את תולדות עם ישראל, היסטוריה של שינויים, של גלות וגאולה, של ירידות ועליות,

ובאופן שמיד ותיכף לאחר העלם אור הלבנה – מגיע מולד הלבנה, "היוולדות" מחדש עם כוחות ואור מחדשים, ומובטחים לבני ישראל, שהם "עתידים להתחדש כמותה", ועד ל"סיהרא באשלמותא", הגאולה.

הגאולה מגלות מצרים היתה בחודש האביב – בתקופה שבה אפילו הטבע מתעורר לחיים לאחר "תרדמת" החורף ומתחדש בכוחות רעננים. מאז, במשך 3300 שנה, היו גלויות וגאולות, חלו ירידות ועליות, אבל זו הדרך לשלימות מושלמת עוד יותר, על ידי "ירידות-צורך-עליה", עד שתבוא הגאולה הסופית והמוחלטת, שיא השלימות, עד שאין בכלל מקום לגלות במלוא

***

וקביעות הזמן של חג הפסח בשנה היא – שהשנה היא "שנת הקהל", שנת "תְּשֻׁמָּח" ו"תְּשֻׁמָּח". דבר זה מדגיש עוד יותר, שכל ההוראות והעניינים של חג הפסח צריכים לבוא לידי פועל באופן של "הקהל" (של כל פרטי הפרטים): "את העם, האנשים, והנשים והטף" ל"קהל גדול" (בלשון יחיד) אחד, שכולם חדורים בתחושה של "יחיד", של **התאחדות**: כל פרט שבפרט נשאר מציאות נפרדת, "אנשים" או "נשים"

ביום **השבת**, שנקודתה המרכזית (של שבת) היא – "תשבות", חירות ומנוחה מכל המלאכות של ימי החג, שיהא היום "שבת להוי' אלוקיך", על ידי התמסרות מוחלטת לענייני "הוי' אלוקיך", לענייני קדושה.

והרי זה הוא גם הענין של "יציאת מצרים", כמוסבר לעיל, במובן של השתחררות מ"עבודה זרה", כאשר מושג זה, עבודה זרה, כולל כל דבר שהוא זר ומנוכר לאלקות, לתורה ומצוות, והיא היפוכה של קדושה, ובפרטי פרטות, כפי הרמז בקרבן הפסח: "ראשו על כרעיו ועל קרבו".

במיוחד כיון אשר השבת עצמה היא "זכר ליציאת מצרים", ויותר מ"זכר" סתם כי אם בפרוטרוט: כשיהודי משתחרר מכל ההשפעות וההגבלות הגשמיות של חולין, ומתמסר ומשקיע עצמו אל **תוך** הקדושה, עוסק בעניינים רוחניים הרי זו "יציאת מצרים", יציאה מ"מצרים" ומהגבלות.

***

קביעות הזמן, של

היום הראשון של חג הפסח, **בחודש** – יום החמשה עשר לחודש האביב – מדגיש את הענין של "קיימא סיהרא באשלמותא" (כאשר הירח מגיע לשיא **השלימות**), והדבר נראה בגלוי בפרטי פרטות: בנוגע לבני-אדם, האנשים והנשים והטף, ובנוגע לדברים שהירח מאיר אותם ומבהיר באורו את הצבע, הגוון, הצורה שלהם וכיוצא בכך, עד **לכל** הפרטים.

את מצוות "קידוש החודש" קיבלו בני ישראל עוד בהיותם במצרים, בראש-חודש ניסן בשנת ב' אלפים תמ"ח (לפני 3300 שנה), ויחד עם כך קבע הקב"ה כי "ישראל

ב"ה, י"א ניסן, נשיא לבני אשר, יום ג' שהוכפל בו כי טוב פ' ויהי ביום השמיני, שנת ה'תשמ"ח, שנת הקהל, ברוקלין, נ"י.

אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם ה' עליהם יחו שלום וברכה!

בהמשך למכתב מיום עש"ק ראש-חודש ניסן שבו דובר על נקודות אחדות ובקשר למשמעות של "יציאת מצרים", ושאחת ההוראות הראשונות הנלמדות היא להשתחרר מכל "עבודת זרה", מכל העבודות הזרות השונות, שהן זרות-עוינות ליהדות, הן החיצוניות (של הסביבה) והן הפנימיות – כפי שהדבר מודגש במיוחד על ידי הענין של קרבן-הפסח –

כדאי להוסיף את ההדגשה, שההתבוננות בכל העניינים האלה צריכה להיות באופן שהדבר יבוא לידי מעשה בפועל בחיי יום-יום, בהתאם ליסוד התורה: "המעשה הוא העיקר", שאי אפשר לצאת ידי חובה בלימוד בלבד, ואפילו לימוד המביא להסקת פסק הדין הלכה למעשה, דבר שהוא הכרח גמור לכשעצמו כדי לדעת "את המעשה אשר יעשו" – צ"ל וחייב להיות מעשה **בפועל ממש**.

וכדי שמעשה המצוות יהא כראוי, עליו להיעשות בשלימות בפרטי פרטים, כמוסבר בשולחן-ערוך בלשון צחה וברורה.

בהתאם לזה נתעכב כאן על פרטים מסויימים, הקשורים השנה במיוחד בקביעות-הזמן של היום הראשון של חג המצות, זמן חירותנו,

ובפרטי פרטות: קביעות הזמן של היום **בשבת**, קביעות הזמן של היום **בחודש**, קביעות הזמן של היום **בשנה**.

***

היום הראשון של חג הפסח חל השנה

או "טף", אבל יחד עם זה - כולם יחד מתקשרים ומתאחדים לקהל אחד, גוי אחד, גוי שה' אחד הועיד אותנו, באמצעות "תורה אחת" שלו, והוראותיה בפרטי פרטיות, להיות ל"ממלכת כהנים וגוי קדוש".

כדי לבצע זאת מוכרח להיות "להבדיל בין הקודש ובין החול", אצל כל אחד ואצל סביבתו על-ידי "להורות את בני ישראל את כל החוקים אשר דיבר ה' אליהם ביד משה".

***

ויהי רצון שכל עניני הפסח, בכל הפרטים

ופרטי הפרטים, יבואו לידי מעשה בפועל ממש, באופן של שמחה כפולה, "תשמח" ו"תשמח", השמחה של עצמו ולשמח את כל האנשים והנשים והטף שמשביב.

וכל זה - כפי שהתורה מבטיחה - מחיש עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו ובנין בית המקדש במקומו, ותחזינה עינינו - כולנו אנשים נשים וטף - "כהנים בעבודתם ולויים בשירם ובזמרים",

ובלשון התהלים, שהיא הוראה ובפרטי פרטים, בעבודת כל אחד מישראל: "לבני

קורח" (שחידוש וההוראה שלהם היא עבודת התשובה ו"אין לך דבר העומד בפני התשובה", כמסופר על ידי חז"ל) "מוזמר" - ויש לומר ולשבח לה' "בכלי" - כלומר בכל השייך לאדם) "שיר" - כך גם בפה, כלומר בגופו ובעצמו, ובאופן שמרגישים כי - ("יסודתו") - כל זה חודר כי הוא מיוסד ומבוסס) "בהררי" - (בדרגות העליונות ביותר של -) "קודש".

בכבוד ובברכה

לחג הפסח כשר ושמח

מנחם שניאורסאהן

"עתידיים להתחדש כמותה": ברכת קידוש לבנה, מסנהדרין מב, א. ל"סיהרא באשלמותא", הגאולה: ובוזה גופא יהיו כמה דרגות ע"ד החילוק עתה בר"ח, יום ב' בחודש וכו'. ודוגמתו גם עתה: ט"ו ברוב החודשים, בניסן ותשרי, במנ"א.

הגאולה מגלות מצרים... בחודש האביב: ראה מכלילתא (הובא בפרש"י) עה"פ בא ג"ד. וראה מכתב י"א ניסן ה'תשכ"ה וי"א ניסן ה'תשל"א (הגש"פ הנ"ל ע' תרה ואילך. שם ע' תרלא ואילך).

"ירידות-צורך עליה": ראה גם כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) סרפ"א (ל, ד). ועוד. לקו"א לה"מ (הוצאת קה"ת) ס"י (ו, ג). ועוד.

הגאולה... והנצחית: גאולה שאין אחרי גלות (תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב, ממכילתא עה"פ בשלח טו, א).

"בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל": ר"ה יא, א. וראה גם שמור" פט"ו, יא. "הקהל"... והטף: וילך לא, יב.

"לקהל גדול"... אחד: ראה לקו"ש ח"ט ע' 300. שם ע' 305. שם ע' 615 ואילך. כל פרט שבפרט... ומתאחדים לקהל אחד: להעיר שעד"ה הוא בקרבן פסח

שהוא קרבן יחיד (דוקא אבל) דומה לקרבן ציבור" - פיה"מ להרמב"ם בהקדמתו לסדר קדשים. וראה בארוכה מכתב עש"ק שבת הגדול ה'תשל"ט; מוצש"ק מברכים חודש ניסן ה'תשמ"ב (הגש"פ הנ"ל ע' תרצו ואילך. שם ע' תשכ"ב). וש"נ.

גוי אחד: שמואל-ב, ז, כג. דברי הימים-א, יז, כא. וראה אגה"ק ס"ט (קיד, א). ל"ממלכת כהנים וגוי קדוש": יתרו יט, ו. ובאגדת בראשית פע"ט [פ]: שכולם נקראו כהנים בסיני שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים... כל אחד ואחד מהן כאילו כהן גדול כו'. ובעה"ט עה"פ: אלו זכו ישראל היו כולם כהנים גדולים, ולע"ל תחזור להם שנא' (ישעי' סא, ו) ואתם כהני ה' תקראו.

"להבדיל... להורות... ביד משה": פרשתנו (שמייני) יו"ד, י"א. - סיום וחותם דשיעור יום זה.

"להבדיל... החול": שהוראת התורה היא גם נתינת כח והבטחה. ו"ל הרמז בהלכה (רמב"ם ה' אישות פרק ט"ב בתחלתו - שיעור היום לפי החלוקה דג"פ ליום): אין דין קדימה במטלטלין - כשיהודי עושה מכל עניונו וגם מעצמו מטלטלין מעוה"ז החומרי לעוה"ז ש"נשמט" העולם גוברת בו ומנהיגתו בטלה טענת אקומי טעניתי" (ח"ב קע, א).

מחיש עוד יותר את הגאולה: זריות בהציאה מן הגלות, והגאולה עצמה באופן ד"בשובה ונחת תושעון" (ישעי' ל, טו) - "כי לא בחפזו תצאו ובמונסה לא תלכו" (שם נב, יב) - מכלילתא עה"פ בא ג"ב, יא. שמור" פ"ט, ו. ו"ל"ש עה"פ שם בא שם (רמז קצט). "ל"ש ישעי' עה"פ כי לא בחפזו תצאו (רמז טעו). וראה ד"ה וככה באוה"ב את כרך א' ע' שה. כרך ח ס"ע ב'תתקמא ואילך. המשך וככה תרל"ז בסופו.

ובנין בית המקדש במקומו: ראה רמב"ם ה' מלכים ספ"א.

"כהנים... ובזמרים": ע"פ תפלת מוסף דיל"ט.

ובלשון התהלים: התחלת מזמור פז דתהלים. - להעיר מהמנהג לומר בכל יום הקאפטיטל תהלים המתאים לשנות חיו - מכתב כ"ק מור"א אדמ"ר בקבוץ מכתבים שבסור"ס תהלים אהל יוסף יצחק ע' 214. אגרות-קודש שלו ח"א ע' לא.

ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא.

"לבני קורח"... עבודת התשובה... כמסופר על ידי חז"ל: ראה סנהדרין ק"א, סע"א. תנחומא קרח יא. זח"ג נו, ב.

וש"אין לך דבר: כי מקום נתבצר להם בגיהנם (סנהדרין ותנחומא שבעה ערה הקודמת) למטה גם מפתחו של גיהנם (ראה עירובין יט, א).

וש"אין לך דבר העומד בפני התשובה": ירושלמי פאה פ"א ה"א (ד, ב). רמב"ם ה' תשובה ספ"ג. זח"ב קו, א. מדרש הנעלם ב"ח ס"פ בראשית (יט, ד). ועוד.

"מוזמר... בכלי"... "שיר"... בפה: לקו"ת ברכה ד"ה מזמור שיר חנוכה הבית (הא' - צת, ג); ד"ה זה בסידור (עם דא"ח) שער החנוכה רעו, ג-ד (וראה אוה"ת

וישב כרך ה' תתקו, א). וראה לקו"ש לוי"צ לוח"ג ע' רפב ואילך.

"קודש": מלה בגרמי' (זהר ח"ג צד, ב). נתבאר בסידור (עם דא"ח) סדר סעודת שבת, ו, ג. ואילך).

פסח שחל בשבת

ההלכות המיוחדות לשנה זו - ליל הסדר שחל בשבת

הרב מנחם הכהן כהן, רב קהילת חב"ד באר שבע

ימין מצה (שיש בה שיעור כביצה) וחתית בשר, דג או ביצה שיש בהם 28 גרם (שיעור כזית), ולברך "על מצות עירוב" ולאחר מכן לומר "בדין יהא שרא לנא לאפווי וכו" רצוי לומר גם את התרגום.

• יש לשמור את עירוב התבשילין עד שייגמרו להכין ביום שישי (שביעי של פסח) את כל צרכי השבת (כולל הדלקת נרות שבת) ולכן אם נדרש לשמירתם להכניסם למקרר - יש להכניסם למקרר. במהלך סעודות השבת נוהגים לאכול את המצה והתבשיל.

שבת כ"ב ניסן - מוצאי חג הפסח בארץ הקודש

• מצד קביעות הזמן, הרי שיום השבת הוא כבר מוצאי חג הפסח המותר באכילת חמץ, אולם מחמת סיבות צדדיות הקשורות לסוגיות הנוגעות לפקיעת מכירת החמץ לגוי, כמו גם סוגיות של מוקצה בזמן בין השמשות, נוהגים אנו כי אין לפתוח את החמץ המכור לנכרי עד מוצאי שבת. מתוך כך נוצרה מציאות כי אכן בשבת כזו אין משתמשים בחמץ כלל, וסעודות השבת נעשים ללא חמץ (כדרכו רואה הרבי מלך המשיח שליט"א בקביעות כזו ענין במיוחד למעליותא - כדבריו בשנת תש"א - שהיתה כקביעות שנה זו).

• ניתן לאכול מצה שרויה (ואף מהדרים בזה) וזאת גם בכלי הפסח, אמנם קטניות יכולים לאכול אך רק בכלים חד פעמיים (כמנהגנו להחמיר בקטניות ולהתייחס אליהם לפי חומרות של חמץ).

• שאלה: מתי עושים סעודת משיח השנה?

תשובה: השנה, ששביעי של פסח חל ביום שישי, יש לעשות סעודת משיח ביום שישי אחרי מנחה מוקדמת (או לפני מנחה) ולסיים לאכול לפני השקיעה. הרבי מלך המשיח שליט"א אמר (בשנת תשמ"ח) שבקביעות כזו יש להשלים ולעשות סעודת משיח גם בשבת עצמה, לפני יציאת השבת. ואם כן הלכה למעשה: נוהגים אנו לערוך פעמיים סעודת משיח, הן ביום שישי, שביעי של פסח, והן ובמיוחד באסרו-חג - ביום השבת אחרי מנחה, סעודה שלישית.

הקדמה: ביו"ט הלכה פסוקה היא כי הותרה מלאכת אוכל נפש' ולכן מלאכות רבות נעשות כהכנה לליל הסדר כבר בליל הסדר (ובפרט מחמת קוצר הזמן של ערב החג). אולם כאשר חג הפסח חל בשבת יש לזכור כי אין לעשות כל מלאכה אחר כניסת השבת ולכן חשוב לזכור כמה פרטים הנוגעים במיוחד לעריכת ליל הסדר.

• יש להכין את כל צורכי החג מערב שבת - כולל צליית הזרוע, בישול הביצה והכנת מי המלח, הכנת חריין וחרוסת.

• מי ששכח לעשות זאת, יעשה כך: לגבי צליית הזרוע - יניח זרוע מבושלת.

• לגבי מי-מלח - מותר להכין בשבת כמות מועטת של מי מלח, בהתאם לצורך הטיבול, ויכין אותם בריכוז נמוך של מלח, מפני שאסור להכין בשבת מי מלח בריכוז גבוה - של שני שלישי מלח.

• לגבי חריין וחרוסת - יש לחתוך חתיכות קצת גדולות.

• כאשר מרכיבים את החרוסת ביין (ע"פ מנהגו של הרבי מלך המשיח שליט"א לעשות זאת לפני נטילת ידים לסעודה), יש לעשות זאת בשינוי כדי לא לעבור על מלאכת "לש". לכן, ישפוך תחילה את היין לכלי ואחר כך יכניס לתוכו את החרוסת; כמו כן לא יערבב אותם בכף, אלא ינענע את הכלי עד שיתערבבו או יערבב אותם באצבעו (שו"ע אדמו"ר הזקן, סימן תעג סעיף לד).

• בזמן הדלקת נרות, מברכים "ברוך.. להדליק נר של שבת ויום טוב".

• בתפילת ערבית מתפללים תפילת שלוש רגלים ומוסיפים את הקטעים של שבת. לאחר מכן אומרים 'ויכולו' ולא אומרים ברכה מעין שבע. אחר כך 'הלל' ו'מזמור לדוד' ו'עלינו'.

• ב'קדש' אומרים שלום עליכם ואשת חיל בלחש. ויכולו - בקול.

• כיון ששביעי של פסח חל ביום שישי, יש לעשות ביום חמישי עירוב תבשילין.

• עירוב תבשילין: ביום חמישי ערב החג, יש לקחת ביד

האביב החב"די

הסדר. אין מגמתם של ימי טרום הפסח אלא לחלק לעוד ועוד יהודים מצה שמורה.

סבורים אתם שבכך די? לא. אומר רבינו. גם את מראהו ה'פנימי' של הסדר הגיע הזמן לשנות מכל וכל! שני מונחים מחודשים הטמיע מלכנו משיחנו שליט"א בלקסיקון החבד"י: "הבן החמישי", שלא מופיע לסדר ובשבילו ליל הסדר החמים והמשפחתי הופך ל'ליל סדר ציבורי'! אם הבן לא מגיע אליך - משכהו ואחריך ירוצה. וזו לשון קדשו בעת ביקור הרבנים הראשיים בשנת תשמ"ו: "רב העיר, רב המושב, או רב השכונה יערוך את הסדר שלו, ביחד עם בני ביתו ותלמידיו וכו', ברחובה של עיר, ויזמין את כל תושבי המקום להשתתף ב"סדר פומבי", ובמילא, יבואו רבים מתושבי המקום להשתתף ב"סדר פומבי" - כל דכפין כו' כל דצריך כו', או אפילו מתוך "סקרנות"...

ומי לנו גדול מרבינו שעומד בערבי פסחים לאחר המנחה ומחלק שעה ארוכה מצות שמורות עבור סדרים ציבוריים.

רק כך, נוכל להפנים לתוכנו את שמו העיקרי של החג - "חג הגאולה"! לא חגיגת פדות נפשינו בגאולת מצרים, אלא

הגאולה העתידה האמיתית והשלימה. זו תמצית משנתו המיוחדת של הרבי מלך המשיח שליט"א במהותו ומטרתו הפנימית של ליל הסדר, כמו גם בכוונה המסתתרת בין קפלי ההגדה. לימדו נא בעיון כיצד ביאר הרבי שליט"א באריכות ובמתקנות בשיחת ליל ב' דחג הפסח תשכ"ו (לקו"ש חי"ז חגה"פ) את מהלך ההגדה הזועקת מכל בתריה: אכן הוציאו אותנו מהשיעבוד, אבל מצרים נמצאת עוד עמוק בחיינו, כל ליל הסדר, ההגדה, המנהגים, אינם זכרון דברי העבר בלבד אלא הווה ממשי ועתיד קרוב - "ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו". חג הגאולה, ליל הסדר, הוא יוצר את השינוי - לשנה הבאה בני חורין.

לשנה הבאה אמרנו? אך אנו, דור השביעי המושבע והמשובע לא מסתפקים בשנה הבאה, עוד הפסח הזה, באופן דנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם, נזכה להתגלותו השלימה והמהירה של כ"ק אדמור"ר מלך המשיח שליט"א תיכף ומי"ד ממ"ש.

מנות הרבה נקראו לו לחג האביב. חג הפסח, חג המצות, חג החירות, וחג הגאולה. ואם נלך ונשמע היכי מתקרי בפי עמא דבר הרי שגם 'חג החומרות וההידורים' נוסף לרשימה. אך מהו פסח עבור חסיד של הרבי שליט"א מלך המשיח? מהו ליל הסדר בעינים של אנשי הדור השביעי?

כשמתגלגלות באוזניים חב"דיות שורשיות המילים 'פסח', 'ליל הסדר', צפים בתודעה עשרות מנהגים והידורים של בית הרב ושל בית אבא, חומרות והידורים ודקדוקי דקדוקים, מפות ועטיפות אחר עטיפות והכשרים וגדרים והרחקות, כל אלו אשר העניקו לחג את שמו 'חג החומרות'. לפיכך, מששמע חסיד את שמע החג הקרב ובא הרי הוא מתקין עצמו ומתרוצץ וטורח לסדר את עניני החג והסדר על הצד הטוב והמהודר, הריהו משקיע כוחותיו ומרצו לדקדק ככל יכולתו וכמיטב השגתו. זאת ועוד אחרת: אין 'חג החומרות' מתבטא אלא פנימה, סביב שולחן הסדר המלא ב'כלים נאים לנוי זכר לחירות' והמעוטר בשתילי זיתים - הם הארבעה בנים אשר דברה תורה.

אולם בדרך זו אין שמעו של חג החומרות מגיע אלא עד קצהו של הבית היהודי, הסטרילי מחמץ, הספוג באור וחום. דכפין ודצריך אשר זכה ונכנס אל הבית, זכה, ויטעם אף הוא מן האור, ואף מטעמו של 'חג האביב' וממתקנותו של 'חג החירות'. אך זה אשר לא אנה, אותו בן אשר לא הגיע, לא שמע ולא ידע על ליל הסדר, גם לא ישמע ולא יזכה.

וכאן נכנס לתמונה 'חג המצות' בדור השביעי, כאן מגיעה הוראתו של הרבי מלך המשיח שליט"א כבר מימי הראשונים של דור השביעי: "אם רק יש לו מישהו אשר אם ישלחו לו מצות לסדר - ישתמש הלה בעת הסדר במצות ששלח לו, יעשו נא זאת, ישלחו לו מצות, ודווקא עגולות ודווקא מצות מאפייט יד ודווקא מצה שמורה, ועל-ידי-כך יקיימו מאות ואולי גם אלפים מבני ישראל מצוות אכילה מצה כהלכתה ובהידור" (מבה"ח ניסן תשי"ד).

כפשוטו - לחלק מצה שמורה לכל יהודי. פסחו של החבדני"ק נהיה 'חג המצות', פשוטו כמשמעו - אין הוא רואה דבר, רק אריזות ידידותיות של מצה שמורה בערימות אדירות בבגאז' של הרכב, לעוד יהודי, לעוד ילד שלא יודע שהוא בן ששייך לארבעת אחיו ולשולחן

להביא יהודים למלך

כנר חמש עשרה שנים ברציפות שזה קורה, מאות דוברי-עברית החיים בניו יורק מגיעים למפגש מיוחד בבית חיינו - 770, לרגל יום הולדתו של הרבי מלך

המשיח שליט"א | אילו קירבנו לפני הר סיני בשנת הקהל - דיינו!

מאת חיים בער לוין

בשנים האחרונות נטל את שרביט ההיגוי הרב שלומי פרישמן, שלקח על עצמו את גיוס רוב המשאבים לאירוע, ביחד עם הארגון וההפקה המדוקדקת.

במשך שבועות ארוכים עמלו היוזמים יחד עם תלמידי התמימים הנמרצים, לארגן כל פרט ופרט באירוע הגדול והמפואר הזה. החל מאסיפות היערכות, הזמנות פאר, מודעות בעיתונות, תכניה משובחת ועוד ועוד ועד לתשורה שמוענקת לכל משתתף ומשתתפת.

את הערב המושקע פותח המנחה הרב לוי ליברוב שליח בפלטבוש, הפותח בברכת ברוכים הבאים ומסביר על מעלתו של יום ומעלתו של מקום.

את פרקו של הרבי מלך המשיח שליט"א, קורא עם הקהל פסוק בפסוק השליח במזרח ברוקלין הרב יהודה פרידמן.

מצגת מולטימדיה מרתקת פותחת ומלווה את הערב לכל ארכו, ומכניסה את כל החושים אל תוך ההתוועדות. את הפתיחה המוסיקלית מביא ר' אבי פיאמנטה עם מקהלת התמימים שמכניסים את כולם לאווירת 770.

את ברכת השכונה ורבני השכונה מביא המרא-דאתרא הגה"ח הרב אהרן יעקב שווי שליט"א, המספר כי הוא זוכה להשתתף מידי שנה, ומברך את המשתתפים והמארגנים שיוסיפו מחיל אל חיל.

הרב שלום שפירא שליח במנהטן, מספר

זר כי ייקלע אל הז'אל' הגדול של 770, יתקשה לזהות את המקום. עיטורי פרחים מפוארים, בדי משי יוקרתיים, שולחנות עגולים מפוזרים בקפידה ועמוסים לעיפה. שטיח רחב ומשובח פרוס מהכניסה של ה"אולם היוקרתי" ועד לבימת התפילות של הרבי מלך המשיח שליט"א, כמסמן לפני הבאים את הגבול בין ניו-יורק תחתית אל ניו-יורק של מעלה.

כשלוש מאות מקורבים, אנשים ונשים בישיבה נפרדת התכנסו ביום ראשון האחרון לאירוע נשמתי והתוועדתי לכבוד יום הולדתו של הרבי מלך המשיח שליט"א. האנשים האלה גרים בעיר המלך אליה היגרו מארץ-הקודש בשנים או בעשורים האחרונים.

תלמידי הישיבה של 770, מבקרים אותם מידי שבוע ושומרים איתם על קשר קבוע, מזכירים להם את כור מחצבתם. היהודי קודם כל ולעיתים גם הישראלי.

לפני כחמש עשרה שנים, הרב רחמים נמני החל בארגון ההתוועדות הזאת, שנתקלה בקשיים רבים בתחילת דרכה ובספקנים רבים עוד יותר, אך הפרויקט המדהים הזה צבר תאוצה וכל השאר היסטוריה, זה כבר נהיה מסורת בניו-יורק הישראלית שלפני פסח באים לקראון-הייטס להשתתף ביומולדת של הרבי מלך המשיח.

בנוסף לרב נמני שעבר בינתיים לארץ-ישראל אך ממשיך לסייע רבות לאירוע,

חג הפסח בו אנו מצווים במצוות והגדת לבנך, והנחלת החינוך הטהור לדור הבא.

לאחריו מדבר אורח מיוחד, הסופר והקאוצ'ר החסידי ר' מנחם זיגלבוים, שמביא סיפור מיוחד המשלב בתוכו סוגי אישיות שונים, ומסיק יחד עם הקהל שמטרתנו אינה שונה, כולנו חפצים להעניק מתנה לרבי לכבוד יום הולדתו, בין עם מדובר בנשיא מעצמה ובין עם מדובר ברוכל פשוט.

בסיום דבריו מוקרן על גבי המסכים, מופת מפעים שקרה למשפחת בקשי מארץ-הקודש, בעקבות תשובות מופלאות מהרבי מלך המשיח שליט"א על-ידי אגרות-הקודש.

בסיום הוידאו המרגש אוסף המנחה את פתקי ההחלטות הטובות, כאשר בין כל המקבלים על עצמם לתת מתנה לרבי מלך המשיח שליט"א מוגרל דולר לברכה והצלחה שניתן מידי הקדושות.

בסיום הערב מודה הרב שלומי פרישמן שעומד מאחורי האירוע החשוב והייחודי הזה, לכל התורמים והעוזרים ובפרט לת' יעקב לרנר והת' יוסי פרישמן וכלל תלמידי הישיבה ב-770.

הערב נחתם בשמחה וריקודים אל תוך הלילה, כאשר למעלה מ-300 יהודים יצאו חזרה אל ביתם מחוזקים, שמחים ומצפים יותר להתגלות הקרובה והמושלמת.

בסגנונו המיוחד משל מרתק שמסקנתו היא נקודת האמת של כל יהודי. הוא מפציר במשתתפים להתחבר אל נקודת האמת של הרבי מלך המשיח שליט"א, ולעשות את מה שהוא מבקש מאתנו גם באמת ייחודית זאת.

ר' אבי פיאמנטה משתף את הקהל בחוויות מרחבי העולם, בהסיקו את המתבקש כי כל אחד הוא שליח ועלינו לנצל כל מקום שאנו נמצאים בו כדי להתעסק במבצעי הקודש ולהביא את הגאולה האמיתית והשלמה.

גולת הערב היא ללא ספק תפילת ערבית במנינו של הרבי מלך המשיח שליט"א, עת נבקע הזאל לשני חלקים וכולם ממתנינים בציפיה דרוכה לכניסתו של הרבי. הקהל מגיב באמונה סוחפת ובדמעות של התרגשות הנסחפים אל מעגל של ביטחון ואמונה בסיומה של התפילה.

לאחר אתנחתא נוספת של תכנית המולטימדיה, עולה אל דוכן הנואמים מארגן הערב הרב רחמים נמני, שהגיע במיוחד מארץ-ישראל לשאת את המשא המרכזי.

הרב נמני מזכיר לנוכחים את המשימה שהרבי מלך המשיח שליט"א הציב לדורנו הבאת הגאולה האמיתית בפועל ממש, הוא משתף את הקהל בסיפורים משנות פעילותו הרבות בניו-יורק ומחוצה לה, וקורא להם להשקיע בחינוך היהודי השרשי ובפרט בערב

מאמץ ממושך -

"בזמן שהצדיקים באין לעולם - טובה באה לעולם ופורעניות מסתלקת מן העולם" כך נאמר בתוספתא סוטה (פרק י' הלכה ה'). על משה רבינו - גואל ראשון, נאמר כי "משנולד נתמלא כל הבית כולו אורה" עד שגם המצרים הרגישו בכך והבינו ואמרו כי "נולד מושיען של ישראל".

וכן הוא גם בהולדתו של גואל אחרון - כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. כמסופר בשיחתו של הרבי הרי"צ, שהתבטא בליל ב' דחג הפסח תרצ"ט: "בשנת תרס"ב היו גזירות רעות על כלל ישראל, וקודם חג הפסח נתבטלו בדרך נס... אז, ב"א ניסן אותה שנה - נתמלא העולם כולו אורה.

בעמדנו בפתח היום הגדול והקדוש י"א ניסן תשע"ו, בו ימלאו 114 שנה להולדת הרבי מלך המשיח, לאורך ימים ושנים טובות - מתעורר כל חסיד לחיזוק ההתקשרות לנשיא, להגברת החיות בלימוד תורתו וקיום הוראותיו, ולתנופה חדשה בתפקידנו הבסיסי כחסידים: לשמש כפנסאים המפיצים את האור.

..

כמה מיסודות תפקידנו להפצת אורו של הרבי, מונחות במכתבו המדהים של הרבי (מט"ו מנחם-אב תש"ט) אל החסיד ר' שלמה חיים קסלמן. במכתב זה קובע הרבי כי "תפקידם העיקרי" של חסידים במקום הימצאם הוא "הפצת מעיינות הבעל-שם טוב ואדמו"ר הזקן באנשי חוצות" ומיד מוסיף הרבי להבהיר "ואין לנו מעיין שדרך בו נמשכים מעיינות הבעש"ט ואדה"ז אלא אחד - הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א".

הרבי ממשיך ומספר שם על אותו אברך פשוט, שמעולם לא למד בישיבה ואפילו חתימת זקן לא עיטרה את פניו, אך בהגיעו למדינה הרחוקה אליה הוכרח לברוח בנדודיו, החל לפרסם בסביבתו כי יש רבי בישראל, אשר אליו מוכרח לפנות כל אדם הרוצה ללכת לבטח דרכו. כך פעל האברך לקשר יהודים רבים לרבי, לחסידות, ליהדות ולשמירת התורה וקיום המצוות.

לקראת סיום המכתב, כותב הרבי נקודה מבהילה ביותר, המזעזעת שבעתיים בהתחשב במעמדם ומצבם של אנ"ש אליהם כווננו הדברים, שחלקם עברו תלאות וייסורים ברוסיה הסובייטית וחלקם הגיעו כפליטים שבורים ורצוצים ממראות השואה האיומה בגרמניה הנאצית.

"ואמרתי על דרך הצחות" כותב הרבי, "כל ענין הגלות

חכמה בגויים תאמין:

סוחר אמריקאי מצליח

אמר פעם "פרסום

אינו תנועה פתאומית,

או שורה של תנועות

פתאומיות, אלא

מאמץ ממושך".

תפקידנו הבסיסי

כחסידים הוא לשמש

כפנסאים המאירים

ומפיצים את אור

בשורת הגאולה

סקירה קצרה על כמה

מהפקות *אנ"ש* לביצוע

השליחות היחידה -

הכנת העולם לקבלת פני

משיח צדקנו - הרבי

שליט"א

להפיצת אור הבשורה

הנורא הוא ע"י שבירת הלוחות. . הסיבה לשבירת הלוחות הוא חטא העגל שאז חזרה הזוהמא דחטא עץ הדעת, שע"פ דא"ח בא ע"י מעוט הירח, שבא ע"י שבירת הכלים דתוהו, שבא ע"י הצמצום. ומהו הצמצום? דער אור גייט ניט לחוץ. ער איז זיך אין זיינע אותיות, אבער ניט ווייטער" [האור אינו בוקע חוצה. הוא נמצא באותיותיו, אבל לא הלאה].

שימו לב מה הרבי אומר כאן? כל צרות וייסורי הגלות שסובלים בני ישראל במשך אלפי שנים ולצערנו עד לימים אלו - נובעות משבירת הלוחות שהגיעה בסיבת חטא, מיעוט ושבירה שמקורם בטרגדיה הראשונה והבסיסית: הצמצום.

בשורות הבאות נבוא בסקירה קצרה אודות כמה מההפקות המיוחדות להם זכינו מבית היוצר של 'מרכז ההפצה - ממש', מן הקל אל הכבד:

• דגלים, סטיקרים, שלטים ופוסטרים - לתלייה במקומות ציבוריים, להזכיר ולהאיר לעם ישראל את המשיח, בשורתו וקבלת מלכותו. כמוכן, פרסומים אלו

מעוררים עניין ומסקרנים את האדם הנתקל בהם להבין וללמוד קצת יותר על הרעיון העומד מאחוריהם. זאת יוכל לעשות באמצעות ההפקות הבאות, כדלקמן.

• פליירים ועלונים - השלב הבא, עובר בפליירים הדו-צדדיים תחת הכותרת "משיח, עוד מעשה קטן והוא כאן..". המספקים כמה שורות הסבר ממצה על התגלות המשיח ותפקידנו לזירוז הגאולה. אך אל לנו להסתפק בהם, אחרי שזכינו בחודשים האחרונים להופעת עלון ההסברה המיוחד "שותפים בהבאת המשיח" בעריכת הרב אסף חנוך פרומר, בו יוכלו הקוראים להתרשם מהסבר בהיר וממצה יותר לנושא ואף ללמוד בעצמם את "השיעור הראשון" שלהם בענייני משיח וגאולה, מתוך מקורות התורה וחז"ל ודברי הרבי עצמו.

שימו לב מה הרבי אומר כאן? כל צרות וייסורי הגלות שסובלים בני ישראל במשך אלפי שנים ולצערנו עד לימים אלו - נובעות משבירת הלוחות שהגיעה בסיבת חטא, מיעוט ושבירה שמקורם בטרגדיה הראשונה והבסיסית: הצמצום.

מהי בעצם מהותה הפנימית של התרחשות טרגדיית הצמצום הזו? האור קיים ונמצא בכל תוקפו, אך איננו פורץ החוצה ומאיר את הסביבה. זו הטרגדיה. כאשר הפנסאים אינם ממלאים את תפקידם, כאשר ציבור החסידים אותם הכתיר הרבי הרש"ב בתואר המחייב 'נרות להאיר' אינם מפיצים את האור לעולם כולו.

חכמה בגויים תאמין. סוחר אמריקאי מצליח אמר פעם "פרסום אינו תנועה פתאומית, או שורה של תנועות פתאומיות, אלא מאמץ ממושך".

ניתן לומר כי משפט זה, קולע במדויק להגדרת ייעודו העיקרי של 'ממש' - מרכז ההפצה בארץ הקודש" המקום בו לוקחים ברצינות את הוראת הרבי בש"פ שופטים תנש"א: "לפרסם לכל אנשי הדור" את נביא הדור ונבואתו העיקרית 'הנה זה משיח בא'. המרכז שהעמיס על כתפיו את האחריות הכבירה לביצוע עבודת 'השליחות היחידה' בהכנת העולם לקבלת פני הרבי מלך המשיח שליט"א.

ב'ממש' -מרכז ההפצה בארה"ק, הפרסום איננה תנועה פתאומית, או שורה של תנועות פתאומיות וחד-פעמיות. כאן מיושמת וממומשת פעילות הפרסום והפצת האור - כמאמץ ממושך, יום יום ושעה שעה. משרד פעיל בקביעות, מענה אנושי ויעיל, לצד מחסני ענק המאכלסים את חומרי ומוצרי הפרסום וההפצה. זוהי הכתובת לכל חסיד, פעיל ושליח לכל עניין של

היטב. בהחלט ניתן לומר כי זהו הסיכום הרהוט והמשובח ביותר שנכתב על שיחות אלו.

בכדי להפשיט את הנושאים המורכבים ולהגישם לציבור רחב ככל האפשר, נעשתה העריכה בסגנון קליל וקליט, לצד כותרות קולעות ו'פתיחים' קצרים לפרקים. מבנה הספר, הגדוש גם בסיפורים, משלים ואמרות חסידיות בנושא הגאולה - הופכים אותו לכלי הסברה מצוין, המנגיש את הרעיונות העמוקים בשפה פשוטה ונהירה לכל.

הספר נערך על ידי הרב אליהו תגר והופיע במקורו בשפה האנגלית, בתחילה בקבצים בודדים, שלאחר מכן קובצו לספר בשם זה, בהוצאת "שיחות אין אינגליש". במהדורתו העברית יצא הספר בהמשך בהוצאת 'פרצת' - בתרגומה ועריכתה הלשונית המצוינת של הגב' עליגל קפלון, שהציבה את הספר בין המשובחים שבספרי גאולה ומשיח.

לקראת ה' טבת השתא זכינו להוצאה נוספת של ספר זה, בהפקת 'ממש' שעמלו להגישו במהדורה נאה ומאירת-עיניים, מעומדת ומעוצבת מחדש.

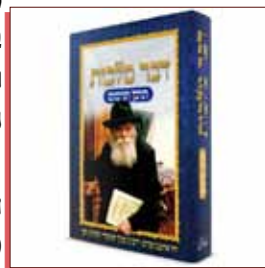
••

תקוותנו ובטחוננו כי בזכות לקיחת האחראיות הרצינית לעבודת ההפצה על-ידי חסידי הרבי מלך המשיח שליט"א אשר הוא-הוא "המעייין" היחיד! ולא כתנועה פתאומית אלא כמאמץ ממושך, בפעילות קבועה ונמרצת לאורך השנה כולה, ובחומרי הסברה אשר בהם מובאים בשורתו כראוי ובשלימות - נזכה תיכף ומיד ממש להתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א כאשר "יכירו וידעו כל יושבי תבל" ו"יקבלו כולם עליהם את עול מלכותך" בגאולה האמיתית והשלימה "ומלכותו" בכל משלה."

• חוברות הסברה ומגזינים - אין ספק כי האדם הנחשף לבשורת הגאולה של הרבי מלך המשיח שליט"א, לא ימצא את סיפוקו בפליירים ועלונים קצרצרים. הוא בוודאי ישאף להתקדם הלאה וללמוד

ולהבין טוב יותר את התקופה המופלאה בעיצומה אנו נמצאים. את מבוקשו יוכל למצוא בחוברות ההסברה הנפלאות "משיח, המושג והמציאות" ו"נבואה היום", כמו גם במגזין המרהיב-עין "להבין, להתכונן, לראות משיח" המרחיבים את הביאור בענייני הגאולה וביאת המשיח ומאירים בהם פרטים רבים נוספים.

• ספרים - אחרי קריאת חוברות אלו, האדם בעצמו כבר יבקש וישאל אתכם באילו ספרים יוכל להעשיר

את ידיעותיו ולקבל תמונה כוללת ושלימה בנושא. כמובן, בפיכם כבר מוכנה הרשימה, שהספרים שיוזכרו להלן מהווים רק חלק ממנה: סדרת ספרי "דבר מלכות" במגוון הפורמטים המותאמים לכל שפה וגיל. הביוגרפיה "נביא מקרבך" והאלבום "משיח, תמונות ורגעים" - באמצעותם יוכל להתוודע לתולדותיו והיקף הנהגתו של הרבי. לצד שלל הספרים מבית ההוצאה לאור של 'ממש' המנגישים את תורתו של הרבי מלך המשיח שליט"א, בשפה השווה לכל נפש.

• מיוחד: הספר 'תקע בשופר גדול' - ספר המגיש מעין נקודות מסוכמות ומבוארות משיחותיו המיוחדות של הרבי מלך המשיח שליט"א שנאמרו בתקופת 'בשורת הגאולה' בשנים תשנ"א-תשנ"ב. מתוך אוצר שיחות

ה'דבר מלכות' נבחרו בקפידה רוב הנושאים היסודיים והמרכזיים - המוגשים בספר בעיבוד תמציתי ועשוי

וי"א ניסן

"אז תגיד, הרבי הוא המשיח?"

השאלה נפלה עלי כרעם ביום אביב. מ"נואו וור", כמו שנהוג לומר כיום. אמנם זו לא הפעם הראשונה ששאלה כזו - או דומה לה - הופנתה אלי, אך התזמון היה מפתיע ומאתגר.

נקרא לו י', לשואל, בחור אינטליגנט בצורה יוצאת דופן, מרצה באוניברסיטה, גאון בכלכלה ונין של אחד מגדולי חסידי הדור השישי. סבתו כבר הפכה לקומוניסטית מושבעת, וי' גדל כילד תל-אביב מצוי ומרוחק מהדת. בתקופה האחרונה מצא י' את עצמו מגיע ללמוד איתי בחברותא, אך עדיין, אי אפשר להגדיר את הידע שלו בכל מה שקשור לתורה ולמצוות כבלתי-מספיק. הוא פשוט איננו, לא קיים.

כך, בעיצומו של צהריים, תוך כדי ישיבה בטלה על הספה ושאיפה ארוכה מסיגריה מגולגלת הוא מפריח את השאלה לחלל האוויר.

כבר למדתי מן העבר שממנו אי אפשר להתחמק, לכל שאלה צריך לתת תשובה, ועדיף אחת ארוכה ומנומקת. אך איך למען ה' אפשר להסביר לאדם שרק לפני שבועיים-שלושה כרך על זרועו את רצועות התפילין בפעם השניה מאז בר-המצווה, סוגיה שכזו.

הרי צריך להסביר לו מהו משיח ומהי גאולה, מיהו הרמב"ם ומהו 'בחזקת משיח', את שיחות נ"א ונ"ב ו"הוא העיד על עצמו", שלא לדבר על "משיח מן החיים", ו"ש"אין שינוי דגניזה", ולך תצא מזה עכשיו.

בסוף בסוף, הבטתי בעיניו המצפות, והבנתי שאני צריך לתת תשובה. כאן ועכשיו.

ואז, פתאום נפל אצלי האסימון, (אולי ברוח הימים צריך לומר "קיבלתי וי כחול בווטסאפ"). והבנתי שנקודת היסוד היא להסביר מהו רבי.

לרגע נזכרתי בסיפור הידוע על אותו חסיד, שדרש מחברו להסביר מהו "עצמות ומהות", כל הלילה, וכשסוף סוף זה האחרון נכנע ופתח פיו להסבר - זכה למנה הגונה. כי מהו עצמות ומהות אי-אפשר להסביר...

אבל י' תלה בי עיניים מצפות. ואז, פתאום, ברגע אחד ההסבר קלח: על "ממוצע המחבר" ונשיא הדור, "איש האלוקים" וצדיק יסוד עולם. "אין הוא מוגבל בהגבלות הטבע", ו"דבר הוי' דיבר פי ומילתו על לשוני".

וכלות הכל, הבטתי בי' וראיתי כי אין צורך בהסבר נוסף. רבי וזהו. רבי כולל הכל. וכשחזורים ברבי מלך המשיח שליט"א, בהתקשרות לרבי, ממילא חזורים במשיח ומבינים ש"חי וקיים". הכל ברור, מאיר ומונח. אין צורך בהסברים ופולפולים. הרי ככלות הכל, אנו יודעים כבר שנים שהכל תלוי ב'נקודה החבדי'ת', (לא משנה באיזה צבע), והנקודה החבדי'ת היא רבי. ורק רבי.

"א ניסן הוא יום שכולו רבי. וכשחזורים בו, "הכל מאיר, עומדים גבוה ומשקיפים למרחוק". הבה ונצל אותו כדבעי, אצל עצמו, אצל בני ביתו ואצל כל הסובבים אותו.

אגב, עוד לא הספקתי לדבר עם י' באותה ההזדמנות על י"א ניסן. אל דאגה, עוד אשלים ואפצה על כך. בכל זאת י"א ניסן.

נזכרתי בסיפור הידוע על אותו חסיד, שדרש מחברו להסביר מהו "עצמות ומהות", כל הלילה, וכשסוף סוף זה האחרון נכנע ופתח פיו להסבר - זכה למנה הגונה

הרב יחיאל גרליק שליח בבית 'ממעל ממש' תל-אביב

זאת חזקת הפסח

מנהגי והנהגות הקודש של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
בשבת הגדול ובימים שלפני חג הפסח

שנתן, אלא שיגמרו זאת לפני פסח.
יג. בד"כ מתפלל את התפילות של י"ג ניסן (כולל שחרית) בזאל הקטן, כאשר הזאל הגדול סגור לניקיון.
יד. עד תשמ"ח (כשהיה נמצא בפסח בביתו), כמה זמן לפני פסח הורה שיתחילו בניקיון כל הבית בצורה יסודית לפסח.
טו. כשערך בדיקת חמץ בביתו (עד תשמ"ח), היה מגיע לביתו אחרי תפילת מעריב (בין השעות 9:00-10:00 לערך) וניגש מיד לבדיקת חמץ (יחד עם המשב"ק), לבוש בכובע וסירטוק אך ללא אבנט.

טז. התחיל את הבדיקה מהמטבח והמשיך למשך שעות ארוכות לבדוק את כל הבית, בכל חור וסדק (והורה להזיז חפצים ורהיטים ולפעמים התכופף כדי לחפש במקומות נמוכים) וסיים את הבדיקה שוב במטבח. האורות בבית היו דלוקים בעת הבדיקה, ובסיום בדיקת כל חדר היה מכבה את האור וסוגר את הדלת.

יז. את הנר והכף אחז בשמאלו, את הנוצה בימינו ואת השקית אחז המשב"ק. כשמצא חמץ, טאטא א"ז לתוך הכף עם הנוצה והניחו בשקית.
יח. בשנים האחרונות עורך בדיקת חמץ בחדרו הק' ב-770.
יט. לפני הבדיקה מניח בעצמו את עשרת הפתיתים במקומות גלויים, ומקפיד שיהיו עטופים במפיות נייר דוקא.
כ. במהלך זמן הבדיקה, בכל פעם שנכלה הנר מדליק חדש (כמה וכמה פעמים).
כא. לפני שמתחיל את הבדיקה מוציא י"ח את המשב"ק בברכתו, ומורה לו שבסיום הבדיקה ילך הלה ויבדוק את החמץ בבית, ובסיום הבדיקה מפריד את הנוצה לשני חלקים ונותנו למשב"ק.
כב. עורך לעצמו סיום-מסכת בערב פסח, אך אינו נראה אוכל במשך כל היום.

א. בד"כ אומר "עבדים היינו" עם הקהל אחרי תפילת מנחה בשבת הגדול (מתוך הגדה מוגדלת) בישבו על מקומו בביהכ"נ.

ב. לקראת (י"ג ניסן ו) חג הפסח, שולח מברק לאנ"ש בכל רחבי תבל.

ג. כשהיה מתוועד בימות החול, היה בד"כ עורך התוועדות קצרה ביום זה. בשנים האחרונות אומר שיחה (בלילו, ביומו או בליל י"ד).

ד. ב"ג ניסן יוצא (לפעמים) לשאיבת "מים שלנו" עבור המצות שמחלק בערב פסח והמצות שלו.

ה. עורך מכירת חמץ בדרך כלל ב"ג ניסן (ולפעמים בליל י"ד) ב"ערב קבלן", אחרי מנחה (או מעריב) בג"ע התחתון. כשערב פסח חל בשבת, מוכר את החמץ ב"ב ניסן (או בליל י"ג).

ו. כשמוכר את החמץ בליל י"ד (אחרי מעריב), עורך את המכירה זמן קצר אחרי תפילת מעריב - לפני בדיקת חמץ.

ז. בשטר מכירת החמץ מוזכרים (מלבד המקומות בניו יורק) גם מקומות של חמץ באה"ק, אנגליא, שווייץ, רוסיה ואוסטרליה. בנוסף השטר מוזכרים גם "ניירות חמוצים" (דהיינו מעטפות המרוחים בדבק חמץ).

ח. מוכר גם חמץ גמור, אך אינו מוכר ספרים.

ט. לפני שחותם קורא את כל השטר מתחילתו ועד סופו, ומקפיד שהשורה האחרונה תימשך עד הסוף (שלא יישאר מקום להוסיף עוד משהו), או עכ"פ - לקראת הסוף.

י. כותב בעצמו את התאריך "שלשה עשר" (בניסן) וחותם על השטר את שמו ושם אביו ושם משפחתו. בתנש"א הוסיף את התיבה "וקנינא".

יא. לאחר המכירה משלם לרב עבור המכירה (ואח"כ שולח סכום נוסף לרבני הבית-דין), ומברך את הרב וה"ערב קבלן" בחג הפסח כשר ושמת.

יב. מקפיד שלא ימכרו לאינו-יהודי משקה וכיו"ב

גג. נכנס לתפילת שחרית מוקדם מהרגיל.

כד. כשערב פסח חל בש"ק, נכנס לתפילת שחרית מוקדם מאוד, ו(בתשמ"א) נכנס להתוועדות בשעה 1:30, בה שתה מים ואכל בננות.

ל. אינו מכניס (בעצמו) לשריפת החמץ את הלולב, אך לפעמים מכניס זאת המזכיר וכיו"ב, וכן מכניס לפעמים את האתרוגים.

לא. לאחר ה"ביעור חמץ" שב לחדרו הק' מבלי לומר מאומה.

כה. לאחר התפילה שולח בד"כ יין (משיירי הקידוש שלו, או בקבוק שלם) עבור סעודת "סיום".

כו. לקראת סוף זמן הביעור (דהיינו בסוף שעה החמישית) בא לחדר ההסקה שבמרתף 770 ל"ביעור חמץ".

כז. כאשר ערב פסח חל בש"ק (שאז שורף חמץ ביום ועש"ק), לפעמים יורד לביעור חמץ זמן קצר אחרי השעה החמישית, אך זמן רב לפני חצות.

כח. לפעמים משליך קודם כמה ניירות (או שהמזכירים משליכים, ואפילו כמה חבילות נייר), ואז משליך שקית נייר קטנה (או שתי שקיות) שממנה בולטת ידית כף העץ.

כט. נוטל בעצמו מוט וחותר באש (בד"כ ג"פ, ולפעמים ה"פ), ואח"כ אומר מתוך דף מוגדל את נוסח "כל חמירא" ואת ה"יהי רצון" (ולפעמים חותר שוב אח"כ).

לב. במשך היום (לאחרי חצות) אופים תלמידי התמימים את המצות שלו, ואינו נוהג להיות נוכח בזמן האפייה אלא מקבל את המצות (שמונה עשרה במספר) בחדרו הק' בסיום אפייתם ומפריש מהם חלה בעצמו.

לג. יוצא מביהכ"נ מיד אחרי תפילת מנחה בערב פסח, ואומר את "סדר קרבן פסח" בחדרו הק', בישיבה.

לד. לאחר תפילת מנחה עומד בפתח חדרו הק', חגור באבנט, ומחלק (בב' ידיו הק') חבילות עטופות של מצות לחברי הכולל שע"י המזכירות (על מנת לחלקם לכל הקהל), וכן לאלו העורכים סדרים ציבוריים (ומצות בודדות לעוד יחידי סגולה), תוך כדי שמאחל לכל אחד (בד"כ) "א' כשר'ן און א' פריילעכען פסח".

לה. כשהיה שוהה בביתו או בספריה בפסח, היה מביא עמו לשם בערב החג בקבוק יין גדול עטוף בשקית נייר חומה.

(ליתר הרחבה עיין בהערות הפרק בספר 'מעשה מלך')

המשך מעמ' 24

והוא כדברי כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (במאמר ד"ה כימי צאתך תש"ח פ"ב) שיציאת מצרים פתחה את הצינור של הגאולה, ומאז יציאת מצרים האלט מען אין איין ארויסגיין פון גלות [אוחזים בעיצומה של יציאת מצרים], וכדברי המהר"ל מפראג (גבורות ה' פס"א) דבגאולת מצרים קבלו בני"י מעלה עצמית דבני חורין, ואין המקרה דגלות שלאחרי זה מבטל זה כלל.

וכמודגש בסיום פסקת מגיד בהגדה, בברכת 'אשר גאלנו כו' ממצרים, כן כו' גיענו כו' ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל

פדות נפשנו' (שקאי על הגאולה העתידה).

ולכן חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא עתה יוצא משעבוד מצרים, כי מאז יציאת מצרים נמצאים בתהליך היציאה, וכנ"ל שיציאת מצרים פעלה את פתיחת צינור הגאולה, עד שבשנה הבאה בארעא דישראל בני חורין.

ואין צריך ח"ו לחכות עד לשנה הבאה, כי משיח מגיע עכשיו ממש, ובדרך ממילא לשנה הבאה בארעא דישראל ובני חורין, ונודה לך על גאולתנו ועל פדות נפשנו, ובקרוב ממש.

(לקר"ש חי"ז שיחה ב' לחג הפסח והושטמו כמה ענינים, ובעיקר סעיפים א.ח.טו.טז.יז. עיי"ש)

מיוחד למועדונים וגני ילדים

www.mamesh.org • 077-5123-770

ערכות ליל הסדר
מגבת / נביע /
קערה / בקבוק

מבחר הגדות

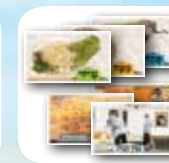
כרזה "פסח
כשר ושמח"

לוח ספירת העומר

פלקט לי"א ניסן
כרטיס תהלים קי"ד

ערכות צילומים
הכנות לפסח / פסח
מצה ומרור

ערכת צילומים
"סימני הסדר"

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הנה זה צמח-צדק משיח צדקנו!

עם מלאות ק"ן שנה להסתלקות-הילולא של הוד כ"ק אדמו"ר הצמח צדק (י"ג ניסן תרכ"ו – תשע"ו), מוגש בזאת לקט חלקי מתוך משנתו הרחבה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אודות הקשר ההדוק בין בעל הילולא, הנשיא השלישי מרבתינו נשיאנו, לגאולה האמיתית והשלימה ולהתגלות משיח, כמו גם היותו הוא בעצמו המשיח שבדורו. תורתו של הרבי שליט"א, כתורת בעל הילולא הנקרא בשמו של משיח, כלולה מנגלה, חסידות, עניני השעה, עניני הלכה, רמז ופלפול, אך המאפיין המרכזי בה הוא ללמד דרך כיצד לראות בכל ענין את תכלית הבריאה שבו – הגאולה האמיתית והשלימה

● ליקט וערך: הרב שמעון ויצהנדל ●

ולהעיר גם מהענין ד"זה ינחמנו"⁵ שאמר רבינו הזקן בנוגע להצמח-צדק⁶

מנחם מענדל
ידוע מאמר רז"ל אשר שמו של משיח – מנחם שמו, וגם מענדל בגימטריא "צדק"⁷.

זמן הולדתו

ערב ראש השנה – גילוי שמו של משיח

יש לומר שהשייכות דערב ראש השנה עם הגאולה (זוכים בדין) התבטאה יותר בגלוי בדורות האחרונים – על ידי יום הולדתו של הצמח-צדק ביום זה (בשנת תקמ"ט⁸): השם צמח-צדק הוא שמו של משיח צדקנו . . . מזה מובן שביום

מ' פתוחה ומ"ם סגורה. ולכל הנ"ל כדאי להאיר משיחת יום הולדת הצ"צ – ער"ה תשד"מ (התועדויות ח"ד ע' 2074) לגבי הר"ת דשנת תשד"מ שהם תהא שנת דברי מנחם, אך מפני ה'טומל' שלא לעשות מחלוקת, הר"ת הם תהא שנת דברי משיח!... עיי"ש בקשר למשיח – מנחם שמו והצ"צ.

5 ראה בארוכה ספר השיחות קיץ ה'ש"ת ע' 65 המאורע בחג השבועות תקנ"ב שכאשר אדמו"ר הזקן התעלף מתוך דביקות ומיריות נפל עליו נכדו הצ"צ בצעקה 'סבא סבא' ולאחר זמן התעורר ואמר על הצ"צ "זה ינחמנו".

6 שם.

7 שיחת ש"פ תרומה תש"נ – התועדויות ח"ב ע' 337.
8 בריבוי שיחות הובא ונתבאר מה שביום לידת הצמח צדק התחיל כ"ק אדמו"ר הזקן לומר מאמר שהוא כולל (והתחלת) שלושת פרקי התניא הראשונים (אור ל"ג ניסן תשכ"ו – ושם רומז שזה קשור לצמח שמו, ערב ר"ה תשל"ז ס"ד – ושם מקשר אמירה זו לכללות חודש תשרי, ער"ה תשמ"א ס"ד (ושיחת יום בדר"ה – לקו"ש ח"ט ע' 284 ואילך) הקשר לראש השנה דווקא, ועד שבער"ה תש"נ חילק בפועל לכל אחד ואחת את ספר 'קיצורים והערות לתניא' מהצ"צ והסביר שזה קשור לענין הנ"ל) – ויומתק כל זאת בשייכות לגאולה עם 'מאמר הקיצין' המובא בהוספות לספר המאמרים תרס"ג אודות שנת תק"נ: "והזמן הב' הוא מהנץ החמה שהוא שנת תק"נ . . . ואז התחיל לזרוח שמש של אדמו"ר הזקן ז"ל נ"ע ביותר תוקף ועוז, ועל כן הי' קמים משינתם שינת הגלות כמה אלפים נשמות יותר מזמן הבעש"ט ז"ל שהיתה עלות השחר, כי אז קמו רק יחידי סגולה הגדולים, אבל בימי אדמו"ר הזקן נ"ע נתעוררו משינתם אפילו נשמות נמוכות כידוע, כיון שנתגלה אור החסידות שהוא ענין יחודא עילאה ויחודא תתאה" (שם ע' קמו). ובפשטות הכוונה ללידת הצ"צ והתחלת אמירת ספר התניא.

לידתו ושמו

מרגע הלידה

שמו מנחם קשור עם משיח⁴ כמו שאמרו רז"ל 'מנחם שמו'. ולהעיר שענין זה היה משעה שנולד, על דרך מה שהיה אצל משה רבינו² – אשר כבר 'משנולד נתמלא הבית אורה', כמובן גודל השמחה דהוריו וזקניו בזמן לידתו, ובפרט בהיותם במעמד ומצב נעלה ביותר – בערב ראש השנה³.

זה ינחמנו

יש להוסיף ש"מנחם" קשור עם הפיכת ענינים בלתי רצויים¹.

1 להלן 'סדר השתלשלות' גילוי שמו של הצמח צדק בתורתו של משיח – מנחם שמו: החל משנת המאה להסתלקות-הילולא שלו החל לבאר כי שמו הפרטי של הצמח צדק – מנחם מענדל – שייך לשמו של משיח. שמו הראשון הוא כדברי הבבלי בסנהדרין – שמו של משיח, ושמו השני הוא 'פתגם חסידים' שהוא בגימטריא של 'צדק' שאף הוא שמו של משיח, כמבואר בנ"ך. והוסיף שגם שמו הראשון קשור בקשר נוסף למשיח בכך שכדברי הירושלמי (ברכות פ"ב) 'חושבנא דדין כחושבנא דדין' – כלומר 'מנחם' בגימטריא 'צמח' (הערה בלקו"ש ח"ט ע' 291, 250). כלומר ההדגשה היתה על שמו הפרטי של הצמח צדק (ולהעיר על דבר פלא שבתחילת מאמר "איכה ישבה בדד" כאשר מזכיר את הצ"צ כותב "צמח שמו"). אמנם בשנים שלאחר מכן (במיוחד החל מהשיחות על האופיין החסידיים), התחיל לבאר בעיקר באופן אחר: ישנו דבר פלא בלתי מובן ששמו של הנשיא השלישי כבר לא נקרא בשמו הפרטי (כשאר הנשיאים), אלא על שם ספרו – צמח-צדק! ושם זה הוא-הוא שמו שמו של משיח, ולא רק שמו, אלא יתירה מזו: תוארו, אופן פעולתו וענינו, אלא שגם שמו הפרטיים הם בגימטריא של שם ספרו ומכאן שייכותם למשיח. במרוצת השנים ביארו בקובצי ההערות ענין זה כך: בתלמוד בבלי נאמר רק ששמו הראשון 'מנחם' הוא שמו של משיח (סנהדרין צח, א), אולם בירושלמי מקשרים את השם 'מנחם' לכך שהוא בגימטריא 'צמח' [שהרי השם 'צמח' הוא מפורש בנ"ך, משא"כ השם 'מנחם' הוא תורה שבעל פה]. והנה בדרך כלל הלכה כבבלי, אולם ב"ד מלאכי' כללי בבלי-ירושלמי איתא כי כאשר בירושלמי מובא 'עובדא', הרי אז הלכה כירושלמי והיותו ובירושלמי שם מביא עובדא בקשר לשמו של משיח 'מנחם' (געתה פרתו כ'), הרי הלכה כירושלמי. דו"ק ותשכח כי הנוסח שמובא בכל השיחות 'מנחם שמו' הוא לא מלשון הבבלי, אלא הוא לשון הירושלמי שם ולשון זה גופא נובע מהפסוק בזכריה על 'צמח' – 'הנה איש צמח שמו' ובירושלמי 'מנחם שמו'. ודו"ק הרבה.

2 ראה הנוסח ב'תוכן קצר' תשמ"ט ע' 935.

3 שיחת ש"פ נצו"י תשמ"ט – התועדויות ח"ד ע' 353.

4 לתוכן הקשר בין 'מנחם' למשיח – ראה גם התועדויות תשמ"ט ח"ב ע' 423 שענינו של משיח לתקן הרוח רביעית הפרוצה ולכן ב'מנחם' יש

הקץ שהיה בימי

הרקע לקץ

ישנו מאמר מאדמו"ר הזקן על הפסוק "ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים", אשר מפסוק זה מסתכם החשבון של ה"קץ" בשנת תר"ח¹⁴ - ששנים אלו

היו בזמן נשיאות הצמח-צדק¹⁵. על מרכזיותו של קץ זה בדברי חיי ימי הצמח-צדק ועל הקשר עם כ"ק אדמו"ר מהר"ש והדפסת הלכות-תורה - כפי שסופר בהמשך - מספר כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ממה שסיפר לו אביו בשם אדמו"ר מהר"ש:

בחודש תשרי תר"ח היה כ"ק אדמו"ר [=אדמו"ר הצמח צדק] במרירות גדולה, דבר אשר החריד לבב אחי והמקורבים ביותר, ואיש לא הרהיב עוז לשאול פרשת הדבר. אחי הרי"ל והרש"ז אמרו השערתם, להיות כי שנת תר"ח הייתה שנה מעוברת. . ואחי הרי"נ אמר השערתו, להיות כי על שנת תר"ח ישנו קץ, וכל שנה שנאמר

עליה קץ, צריכה רחמים יותר משארי השנים. . בחג י"ט כסלו היה כ"ק אדמו"ר בשמחה גדולה. . ובחנוכה הובאו ספרי קדש הלכותי תורה מבית הדפוס, וכ"ק אדמו"ר היה בשמחה גדולה¹⁶.

הקץ של שנת תר"ח

מסופר¹⁷ שכאשר אדמו"ר מהר"ש שאל אצל אביו אדמו"ר

14 מלבד חשבון הקץ כפי שמובא במאמר אדמו"ר הזקן, מביא הרבי שליט"א בלקו"ש חט"ו (נח, ב) כי זו גם נבואת הזוהר כי 'בשנת שש מאות שנה לחיי נוח יפתחו ארובות השמים' - הדפסת הלכות.

15 שיחת אור ל"ג ניסן תשמ"א - שיחות קודש ח"ג ע' 168 ואילך ושם שהכוונה על הצמח-צדק בעצמו.

16 רשימת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מתאריך ח"י אלול תרנ"ט שנמסרה עבור 'קובץ מכתבים' שנדפס בסיום 'תהלים אהל יוסף יצחק'. ולהעיר: בספר השיחות תש"ה ע' 1 מסופר כי בראש השנה של שנת תר"ח היה אדמו"ר הצמח-צדק בשמחה רבה וביארו שבשנה זו נדפס הלכות-תורה וקראו לשנה 'שנת אור'. ובפנים מדובר על תשרי בכלל וכאן על ר"ה. ואולי לאחר שבר"ה ראה את הגזירה, כפי שמסופר שם, הרי כתוצאה מזה היה במשך שאר חודש תשרי במרירות. ויל"ע.

17 למאורע זה באופן כללי שתי גירסאות: עד הדור השביעי ומהדור השביעי. הצד השווה ביניהם שאחד מבני הצמח צדק שאל אותו לגבי הקץ של שנת תר"ח והצ"צ השיב על הדפסת 'לקוטי תורה'. אולם בגירסאות הקדומות לא נזכר תשובה שענו לצ"צ, ואדרבה דברי הצמח-צדק הם הלימוד התוכני מכל הסיפור (וזו פשר השיחה בתורת שלום ע' 237) בהמשך לסיפור זה שיעיקר ענינו של משיח הוא פנימיות התורה ותו לא מידי - וכ"ה במקור השני מרבותינו - אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפה), אולם בשיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עיקר הדגש הוא על מענה הבן [או עכ"פ על תוכן השקו"ט ביניהם] וגירסא זו קשורה לזהות השואל: בגירסאות הקודמות השואל הוא בנו הגדול וכד' והחל משנת תשי"י (כבר בשושן פורים עם המסקנה: צריכים את הרבי למטה

ההולדת של הצמח-צדק (בערב ראש השנה), שאז הרי "מזלו גובר" - אזי גובר הענין דשמו של משיח, שבעל יום ההולדת עושה כל התלוי בו - ובמילא בודאי שזה פועל פעולתו - שיהיה הגילוי דשמו של משיח, ויתירה מזה - הגילוי דמשיח עצמו¹⁸.

שנה טובה בענין העיקרי

בערב ראש השנה נפעל כבר כללות הענין שזוכים בדין, ובפרט שיום זה הוא יום הולדת הצמח צדק, אז מזלו גובר כו' . . וכאמור לעיל שהמשכת הברכה דכתיבה וחתמה טובה היא בנוגע לכל עניני בני ישראל ועד לברכה העיקרית - ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש. וענין זה קשור גם עם הצמח-צדק - כמובן ממאמר רז"ל ש'משיח' מנחם שמו, ושם זה הוא שמו הראשון של הצ"צ (וכידוע שברוב החתימות שלו היה חותם את שמו הראשון בלבד) . . והשם "מנחם" הוא בגימטריא "צמח", דקאי על משיח צדקנו¹⁹.

נשיאותו

נשיא השלישי

ה"צמח צדק" היה הנשיא השלישי של חסידות חב"ד. . . והרי זהו משמעות השם "אדמו"ר האמצעי". . . אשר לפניו היה אחד ולאחריו היה אחד. וכידוע שאדמו"ר הזקן ענינו היה חכמה, אדמו"ר האמצעי - בינה, והצמח-צדק - ענין הדעת המסיים ומשלים את ענין המוחין וכולל כל סדר ההשתלשלות. ומכך מובן מדוע בימי של הצמח-צדק היה מונח בפשיטות שאז "תיושע יהודה וישראל ישכון לבטח" (ירמיה כג, ו) . . שזהו גם קשור למאמרו של אדמו"ר הזקן על הפסוק "ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים", אשר מפסוק זה מסתכם החשבון של ה"קץ" בשנת תר"ח (ומדוייק יותר בשנת תר"ג²¹) - ששנים אלו היו בזמן נשיאות הצמח-צדק²².

כולל כל הנשיאים

הצמח-צדק - הנשיא השלישי דנשיאי חב"ד - כולל בתוכו את כל הנשיאים שלפניו זה, וגם הנשיאים שלאחריו זה, עד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, והיות שרבותינו נשיאנו, וכללות הענין דגילוי פנימיות התורה והפצת המעיינות חוצה ע"י רבותינו נשיאנו, הרי הם קשורים עם הגילוי דמשיח צדקנו, ובמיוחד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. . מובן איפוא, שזה (השייכות של הרביים עם משיח) ישנו בהדגשה אצל הצמח-צדק הכולל את כל הנשיאים²³.

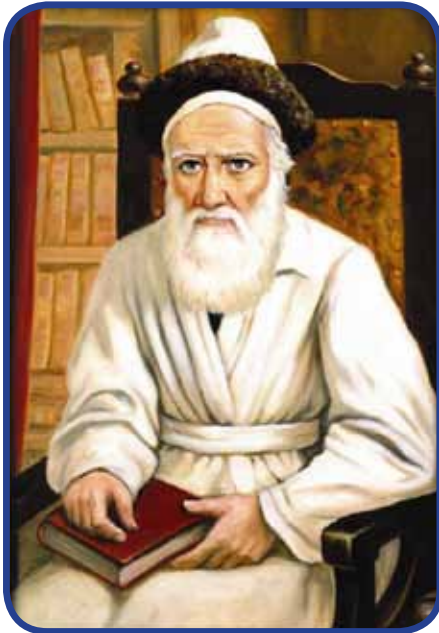
9 דבר-מלכות ער"ה תשנ"ב ס"ו ושם שהצמח צדק קשור לא רק לשמו של משיח אלא עד העצמות דמשיח צדקנו, שזה חד ממש עם עצמות א"ס, ולכן הגילוי דמשיח (בערב ראש השנה) קשור עם קבלת מלכותו ית' בראש השנה.

10 שיחת ער"ה תשמ"ב (שיחות קודש תשמ"א ח"ד ע' 755).

11 ראה תורת שלום ע' 237.

12 שיחת אור ל"ג ניסן תשמ"א - שיחות קודש ח"ג ע' 168 ואילך.

13 דבר-מלכות ערב ראש השנה תשנ"ב ס"ה

ביאת משיח בפועל, מכיון שביאת משיח ענינה – גילוי פנימיות התורה.²⁵

ג. תשובתו של אדמו"ר הצמח-צדק בודאי לא הייתה כדי "להתחמק" משאלתו של אדמו"ר מהר"ש, כי אם מענה אמיתי: מצד דרגתו של אדמו"ר הצ"צ – הרי הדפסת הלקוטי תורה היא היא גאולה אמיתית ושלמה! וכן הוא בנוגע למצבם של בני ישראל – כאשר אדמו"ר הצ"צ, "ראש בני ישראל", מסתכל עליהם. ועל זה השיב לו בנו וממלא מקומו, אדמו"ר מהר"ש – אשר בזמן נשיאותו של אביו היה הוא ה"ממוצע" בין בחינת ה"ראש" (נשיא הדור) לכל החסידים – שאף שמצדו כן הוא, הרי מצד מצבם של בני ישראל²⁶ – רוצים וצריכים משיח כפשוטו.²⁷

הנהגתו ופתגמי

המהפכה הצרפתית ובירור העולם

ידוע היחס של רבינו הזקן כלפי מדינות רוסיה וצרפת. . . [שאז] לא נעשה עדין הבירור במדינת צרפת, שהייתה ונשארה בבחינת תחתון. ובענין זה נעשה חידוש ע"י נשיא דורנו – אשר, עוד בשנים שלפני נשיאותו ביקר בעצמו ופעל ובירר כו' גם במדינת צרפת. . . [עד ל]הניגון של מדינת צרפת כפי שנתהפך לקדושה – להעיר שבימים אלו מלאו מאתיים שנה למהפכה הצרפתית (שמתוצאותיה חשש רבינו הזקן כו'), וגם ענין זה מהפכים לקדושה – ובהדגשה יתירה בשנה זו – שנת המאתיים להולדת הצמח-צדק, שני השמות של משיח צדקנו, שבביאתו יושלם בירור והפיכת אומות העולם, "אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד"²⁸.

פתגם 'עשה כאן ארץ ישראל'

פתגם והוראת הצמח צדק "עשה כאן ארץ ישראל" – הוראה זו קשורה עם שמו (המורה על ענינו) – שמו של משיח – מעין ודוגמת והכנה לקיום היעוד "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"²⁹.

פסק דין להביא משיח

כשעומדים בתוקף המתאים בכח התורה, נעשית הנהגת המדינה כולה. . . בהתאם לפסק דין דישאל ע"פ התורה. . .

ב"עולם הסוד" – אין הכוונה בזה שהוא נמצא ב"עולם האצילות", כי אם בהיותו **כאן למטה** נמצא הוא ב"עולם הסוד". עיי"ש.

25 שיחת ליל ח"י אלול תשמ"ב – התוועדויות ח"ד ע' 2201 ואילך.
26 ושם: ואף שבודאי ידע אדמו"ר הצ"צ שמצבם של בני ישראל מצד עצמם הוא באופן שצריכים ורוצים משיח כפשוטו, מ"מ, המתין לשמוע זאת בדיבור דוקא. . . בשמם של כל בני הדור. – ע"ד ובדוגמת כללות ענין התפלה. עיי"ש.

27 שיחת ש"פ ואתחנן תשמ"ה [בקשר לתפילת משה רבינו, תפילת חוני המעגל ובכלל חובת בקשת צרכין] – התוועדויות ח"ה ע' 2691
28 ש"פ חו"ב, י"ב תמוז, תשמ"ט – התוועדויות ח"ד ע' 11-10.
29 שיחת ש"פ י"ז תמוז תש"נ – התוועדויות ח"ד ע' 45 והערה 61. ולהעיר: המקור לפתגם הצ"צ על "עשה כאן ארץ ישראל" הוא ממכתב כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (אג"ק ח"א ע' תפה) שבאותו מכתב ובהמשך אחד בא הסיפור על שנת הקץ בתנ"ח והדפסת הלקוטי ומשמע שם שיש בין הדברים קשר. ודו"ק.

הצמח-צדק על-דרך הקץ שרמזו על שנת תר"ח, ואביו ענהו, "וואס ווילסטו" [= מה רצונך?...] ביאת המשיח הוא ענין גילוי פנימיות הנשמה (עיין תניא אגרת הקודש סי"ד), והרי נדפס הלקוטי-תורה שהוא גילוי פנימיות התורה שעל ידי זה נעשה גילוי פנימיות הנשמה – אמר לו אדמו"ר מהר"ש: "מיר ווילן אבער האבן [= רצוננו שתהיה] ביאת המשיח למטה מעשרה טפחים"¹⁸, רוצים משיח כפשוטו¹⁹, ביאת משיח בפועל.²⁰

ביאורים בסיפור

א. בוודאי גם הצמח-צדק ידע דברים אלו²¹; אך הוא רצה שיאמר ויתבע²² אותם מישהו שאז לא היה בציור של נשיא, אלא בבחינת 'מקבל'²³.

ב. באותו פרק זמן היה אדמו"ר הצמח-צדק "נשיא הדור" . . . ובנוגע ל"נשיא" – ישנם בו ב' ענינים: א. מציאותו של הנשיא כפי שהוא לעצמו. ב. מציאותו של הנשיא כפי שהוא קשור עם אנשי דורו. . . ולכן כאשר מדובר אודות ענינו של הנשיא כפי שהוא קשור עם אנשי

דורו – אזי צריכים משיח כפשוטו; אבל כאשר מדובר אודות ענינו של הנשיא כפי שהוא לעצמו – הרי מכיון שלעצמו נמצא הוא בעולם הסוד²⁴, יש בהדפסת הלקוטי תורה משום

מעשרה טפחים... ובהרחבה ש"פ פנחס) מספר הרבי שליט"א שהשואל הוא – בנו ממלא מקומו כ"ק אדמו"ר מהר"ש דווקא משום זה מבאר את תשובתו ועד שמסביר שגם אדמו"ר הצ"צ קיבל את דבריו.

18 לקו"ש ח"ה ע' 491 מש"פ פנחס תש"י.

19 התוועדויות תשמ"ב ח"ד ע' 2201 ושם "משיח כפשוטו – כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים פי"א ה"ד) – יעמוד מלך מבית דוד כו" בשר ודם כפשוטו!...! ולהעיר: בלקו"ש ח"ז (ע' 384) מבואר כי עיקר מעלת הדפסת הלקוטי-תורה הוא בכך שישנם שם הגהות וכו' של הצ"צ וכפי שמבאר בהרחבה כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ במכתבו הידוע הנדפס בסו"ס 'תורה אור' ע"פ החלום שהיה לצ"צ. עיי"ש. ונמצא כך: שנת תר"ח הייתה שנת הקץ שבה היה צריך הצ"צ להתגלות כמשיח, אך הוא עצמו אמר שעצם זה שתורתו נתפרסמה גם זה חלק מגילוי משיח ועל כך ענה בנו שצריך משיח בשר ודם כפשוטו. ולהעיר משיחת ה' דחומ"ס תש"נ (נדפסה לקמן) שלא רק תורתו נקראת ע"ש משיח (צמח צדק), אלא הוא עצמו – "צמח צדק". ודו"ק.

20 כ"ה בשיחת ש"פ וישב תנש"א הערה 105. ונוסח זה מתאים לתוכן המבואר בלקו"ש ח"ו ע' 80 שביאור הסיפור בנגלה הוא ע"ד מחלוקת ב"ש וב"ה האם מספיק גאולה בכוח (דברי הצמח צדק) או צריך משיח בפועל (תשובת אדמו"ר מהר"ש). עיי"ש.

21 ושם: "ובל' הרמב"ם. . . כל הספרים מלאים בדבר זה". וראה שיחת שמחת תורה תשנ"ב (כפי שנדפסה בשיחות קודש תשנ"ב ח"א) שלא זו בלבד שהצ"צ ידע את כללות הענין של משיח, אלא במיוחד שהדברים צריכים לרדת למטה מעשרה טפחים, שהרי הוא זה שהיה עושה מכוח תורתו! סדרים בפטרבורג!

22 ביאור זה נתבאר בהרחבה יותר ובפירוט בשיחת חמש.

23 לקו"ש ח"ד ע' 429. נתבאר בהרחבה יותר בש"פ ואתחנן תשמ"ה המצוטט בהמשך.

24 ושם: ומובן, שמה שאומרים שהנשיא כפי שהוא מצד עצמו נמצא

על-דרך סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו אודות הנהגת הצמח-צדק, שבהיותו בעיר ליובאוויטש עשה "סדרים" בפטרבורג. ועוד ועיקר שבכוח התורה פוסקים בני ישראל שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו צריכה להיות תיכף ומיד, ונעשה כן במציאות העולם בפועל ממש³⁰.

שם תורתו ומהות תורתו

שמותיו של משיח – צמח צדק

בטעם קריאת שם הספר "צמח צדק"³¹ – ידוע פתגם החסידים ששם זה הוא הגימטריא של שמו: "צמח" בגימטריא שמו הראשון, ו"צדק" – בגימטריא שמו השני . . ובפנימיות הענינים – יש לומר, שהשם "צמח צדק" מורה ומרמז על ענינו של משיח צדקנו:

"צמח" – הוא שמו של משיח, כפשטות לשון הכתוב: "הנני מביא את עבדי צמח", וכפי שאומרים גם בסיום ה"הושענות": "איש צמח שמו". ו"צדק" – משיח צדקנו, וכפי שאומרים גם ב"פתח אליהו": "צדק מלכותא קדישא, ענין המלכות, מלך המשיח³². ועוד: "צדק" – אחד הסימנים דמשיח, כמו שכתוב בנבואת ישעיה בנוגע למשיח צדקנו שהנהגתו תהיה באופן ד"ושפט בצדק גו' והיה צדק אזור מתניו"³³.

תורת הגאולה

אצל הצמח-צדק מצינו הדגשה מיוחדת בענין הפצת המעיינות חוצה . . על-ידי-זה שהראה והמחיש לכל את החיבור שבין נגלה דתורה עם פנימיות התורה. ויש להוסיף, שהחיבור דנגלה דתורה ופנימיות התורה מרומז גם בשם "צמח-צדק":

השם "צמח" – הוא שמו של משיח, שעל ידו יהיה שלימות הגילוי דפנימיות התורה . . והשם "צדק" – הקשור עם ענין של "משפט", כמו-שכתוב "ושפטתם צדק" – קאי על חלק ההלכות שבתורה . . ובכללות נגלה דתורה. ונמצא, שהחיבור ד"צמח צדק" מרמז על החיבור דנגלה דתורה ופנימיות התורה³⁴. ומטעם זה נקרא בשם המורה ומרמז על משיח צדקנו – מכיון שע"י הפצת המעיינות חוצה פועלים את ביאת משיח צדקנו³⁵

עניני גאולה

צמח-צדק הרי הם ב' שמותיו של משיח. הצמח-צדק עסק בכמה ממאמריו בפרסום תוכן הענין ד"אחכה לו בכל יום שיבוא" (אם כי לא במלים אלו, אך באותו התוכן) – שהיה לא רק אחכה לו – אלא ביאת משיח צדקנו בפועל³⁶.

30 ש"פ שופטים תש"נ – התוועדויות ח"ד ע' 201 ועיי"ש ע' 205 – הוספות לשיחת המוה"ר שייכות נושא זה גם לב' שמותיו – צמח צדק. 31 ושם: שם זה בוודאי היה לא רק בהסכמת בני המחבר אלא בהצעת בני המחבר.

32 ליל ה' דחומה"ס תשמ"ו – התוועדויות ח"א ע' 282 ואילך.

33 שיחת ה' דחומה"ס תשמ"ז – התוועדויות ח"א ע' 261.

34 באריכות על מהות וייחודיות חיבור זה – ראה התוועדויות תשמ"ב ח"ד ע' 2294 ואילך.

35 שיחת ליל ה' דחגה"ס תשמ"ו – התוועדויות ע' 284. וראה גם שיחת ליל י"ג ניסן תשמ"ג – התוועדויות ח"ג ע' 1271 ואילך. ועוד.

36 שיחת יום א' י"ג ניסן תש"נ אחר תפלת שחרית – התוועדויות ח"ג

ספר הלכות

השם שבו נקרא בעל ההולדת נקבע על ספר שתוכנו שאלות ותשובות בפסקי דינים להלכה, "כתרה של תורה" כתר המלך³⁷.

ריבוי בכמות

צמח צדק – על שם פעולתו בהחיבור דתורת החסידות ותורת הנגלה ביחד בריבוי גדול (גם בכמות – כפי שנתגלה במיוחד בדורנו זה ובשנים אלה³⁸) שבזה מודגש הענין ד'פוצו מעיינותיך חוצה'³⁹, שעל ידי זה 'אתי מר דא מלכא משיחא'⁴⁰.

הוא בעצמו "צמח צדק"

כידוע שהשם צמח צדק רומז על משיח צדקנו ש"צמח שמו" . . ויומתק יותר שנקרא "צמח צדק" על שם תורתו . . כיוון שבתורתו הכניס כל עצמותו . . נקרא בעצמו בשם "צמח צדק", שמו של משיח צדקנו⁴¹.

משיח שבדור

מסופר שטעם שמו של ספר השו"ת שלו "צמח צדק" הוא לפי

ש"מנחם" בגימטריא "צמח" ו"צדק" בגימטריא "מענדל", ומקשרים זאת בכך שהיו בטוחים שבימיו תושע ישראל ותהיה הגאולה האמיתית והשלימה, מאחר שראו כי אצלנו נעשה 'תורה אחת' – איחוד ואחדות הנגלה שבתורה עם הנסתר שבתורה . . שזה קשור עם הגאולה העתידה לבוא, שענינה הלא שתהיה אחדות בין יהודים⁴², ע"י שתהיה אחדות בתורה⁴³.

ע' 37.

37 שיחת ערב ר"ה תשמ"ז – התוועדויות תשמ"ו ח"ד ע' 496.

38 בעת אמירת השיחה הרחיב בענין זה ('ראשי דברים משיחות קודש תנש"א' ע' 33 (ליל אושפיזין הצ"צ)) – ועיי"ש ש"ל שרומז גם להדפסת הסידרה 'ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק'. ועיין שיחת ש"פ תולדות תנש"א (התוועדויות ח"א ע' 329) שעיקר ענין הפצת המעיינות בכלל – גילוי האוצרות (שע"ז לומדים תורתו של משיח – צמח צדק). הוא ע"ז **שבדורנו זה** מפיעים את תורת הצמח-צדק [וראה שיחת מוצש"ק ליל י"ג ניסן שנת המאה – תשכ"ו בה נתבאר בארוכה הכוונה הפנימית שתורת הצ"צ הייתה בחייו (וכן אח"כ) בהעלם שזהו ע"ד הצמצום שפועל אח"כ גילוי האור ביתר שאת].

39 ובשיחת ש"פ לך-לך תשמ"א (שיחות קודש ח"א ע' 397) קישר את **כמות** הספרים ממנו להיותו 'ספירת הדעת' כהכנה ל'מלאה הארץ דעה' ושם ילד קטן מבחין שמהצמח-צדק יש כמות ספרים יותר משאר הנשיאים.

40 'מעייני הישועה' תנש"א – התוועדויות ח"א ע' 111.

41 שיחת ליל ה' דחגה"ס תש"נ – אושפיזין הצ"צ – התוועדויות ח"א ע' 181. וראה בארוכה התוועדויות תשמ"ו ח"א ע' 282. ועוד.

42 ענין האחדות בעם ישראל שהיה בזמן הצ"צ נתבאר בריבוי שיחות ובפרט בשיחות האושפיזין שלו ביחד עם אהרן הכהן ("אוהב שלום ורודף שלום"), אולם החידוש כאן שענין זה הוא פרט משייכותו של הצמח-צדק לגאולה.

43 שיחת אור ל"ב ניסן תשמ"א – שיחות קודש ח"ד ע' 151-150.

אמונת חסידים

בשם זה ("צמח צדק") מתבטאת האמונה של החסידים, שכל חסיד מאמין באמונה שלימה שהרבי שבדורו – בדוגמת נשיא דורנו – הוא הוא המשיח, ואילו זכינו היה הדבר מתקיים באופן גלוי, בעיני בשר, משיח בגלוי⁴⁴.

זכינו!

כאשר מוצאים בעולם ענין בלתי-רצוי ("לא זכינו" שמשיח בזמן הצ"צ יהיה בגילוי) - ודאי ישנו ענין זה באופן של טובה וזכות! זאת ועוד: גם הענין הבלתי-רצוי גופא... אינו אלא כדי שעל ידי פעולת האדם יבואו לעילוי גדול יותר ועל פי זה מובן גם בנוגע ל"צמח צדק" ש"אילו זכינו" היה הדבר מתקיים בגלוי לעיני בשר: הגילוי במציאות העולם – נתעכב, אבל אף על פי כן, תכלית הכוונה היא שעל ידי זה יבואו לעילוי גדול יותר⁴⁵.

44 שיחת ליל ה' דחוהמ"ס תשמ"ז – התועודיות ח"א ע' 266.
45 ע"פ שם ע' 266 ואילך. וראה גם שיחת אור ל"ג ניסן תשמ"א – שיחות קודש ח"ג ע' 168 ושם: אילו זכינו היה אז הקץ בגלוי, אמנם מסיבות שונות ומשונות עברו כבר מאז כמה שנים וכמה דורות. ועיי"ש בהמשך אשר למרות הענין הבלתי רצוי שבדחיה זו, הרי יש מעלה בכך שהמשיח נשיא חב"ד את ענין החסידות גם ב"מדות" ולא רק בחב"ד. ובהמשך השיחה דברי רמז ברורים מאד ("האמור לעיל אינו בכדי למצוא רמזים או דברי חידוד... אלא למעשה בפועל" – שם ע' 171) על חובת דורנו זה ותפקיד נשיא זה דווקא להמשיך את ענין הגאולה שהיתה בימי הצמח צדק – עכשיו.

ביה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

המכון להפצת תורתו של משיח מגישים:

דבר כזה עוד לא היה!

כל מאמרי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מכל שנות הנשיאות, מסודרים לפי פרשיות השבוע ומועדי השנה

הפצה ראשית

ארה"ק: 058-535-8770
ארה"ב: 718-560-3770

הוצאה חדשה ומתוקנת עם הוספת

בקרוב: ספר המאמרים ראש חודש

"ניתן להשיג כל שאר הכרכים שיצאו לאור עד עתה (מלבד אלו שאזלו מהשוק).

"השואל במה היא התקשרות שלו אלי מאמר שאין אני מכיר מניס...
התקשרות האמיתית היא כ"י ליעוד התורה. כשהוא לומד המאמרים חסידות שלי...
- תנה בזה את התקשרותו"

ביה

זאת חקת הפסח

הספר שכולו התקשרות. לקט מנהגים ותנועות קודש ממעגל השנה, בחג ומועד ומידי יום ביומו. ליקוט נדיר ומקיף של הליכותיו והנהגותיו של הרבי שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח מלווה במאות תמונות נדירות. מהדורה חדשה ומורחבת עם הוספת רבות.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הספר שכולו התקשרות. לקט מנהגים ותנועות קודש ממעגל השנה, בחג ומועד ומידי יום ביומו. ליקוט נדיר ומקיף של הליכותיו והנהגותיו של הרבי שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח מלווה במאות תמונות נדירות. מהדורה חדשה ומורחבת עם הוספת רבות.

להשיג בחניות הספרים המובחרות

להזמנת: 077-5123-770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

אי אפשר להחליף

הק' ב"ד בחשון תשנ"ד עודד בכל פעם את שירת החסידים בכל כוחו ובמסירות נפש ממש - עד אשר ה"שחרית" ה"מנחה" וה"מעריב" של כל חסיד היה הכרזה ושירה זו.

ובריבוי פעמים סימן להחלפת שיר וניגון אחר בניגון זה והדבר ידוע ומפורסם! ובכינוס השלוחים תשנ"ג "התהפכו השולחנות" בבנקעט השלוחים לאחר העידודים הנפלאים להם זכו החסידים באותו מוצש"ק.

כל אשר בשם חסיד יכונה מבין ומרגיש אשר בזה קאכט-זיך כ"ק אד"ש מה"מ ובעצמו הראה לנו את הדרך לפרסם הוראה זו. בכל מכתב, בכל מדבקה ובכל הזמנה לכל אירוע ומבלי לוותר! ואף אנו חסידיו מחזיקים באמונתנו הנצחית באבינו רוענו מלכנו משיחנו שיגאלנו נאו ממש ומכריזים בכל אפשרות ומעל כל כמה, ובכל פרסום מכתב ותפילה "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!"

ולאלו אשר תואנה הם מבקשים וטוענים כי האנשים "לא מבינים" את משמעות המשפט ועדיף להחליפו באחר -

יפתחו בעצמם אגרות קודש מכ"ק אד"ש חכ"א בעמ' ה' ושם במכתבו אל הגאון הראגצ'ובי מביא הרבי את הסיבה לכתיבת "ברוך השם" בתחילת כל מכתב - מהגמ' במסכת ר"ה (יח, ב) "וכשגברה מלכות חשמונאי ונצחום התקינו שיהו מזכירין שם שמים אפילו בשטרות. וכששמעו חכמים בדבר אמרו למחר זה פורע את חובו ונמצא שטר מוטל באשפה וביטלום" ועל כך כותב רש"י שם "ובקושי יכלו לבטל שכבר נהגו העם!"

הרי שבוודאי בימים אלו אשר "החושך יכסה ארץ" ובאים הטוענים והמלעיגים אשר "אבדה האמונה ונכרתה מפיהם" ח"ו עד האומרים ש"אין מלך בישראל" רחמנא ליצילן עלינו להתעקש ולא לוותר. ובטח שתיכף ומיד ממש נזכה לראות בעיני בשר את התגלותו השלימה ונרקוד ונשיר ונפזז "בכל עוז" - יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שנת תש"א, יצא הרבי הרי"צ בקריאה "לא לתר לתשובה - לא לתר לגאולה". כך פרסם בסיום ארבעת ה"קול קורא"ס שיצאו אז, ובריבוי מכתבים. באחד המכתבים אף כתב מספר סיבות לפרסום זה, ואחת מהם "לידע נאמנה, אשר כל האומרים וכותבים אשר הזמן אינו אלא כדרך הרגיל בזמני מלחמות הם כופרים בגאולת ישראל בכלל ובגאולה על ידי משיח צדקנו בפרט, והם שלוחי הבעל דבר..".

חסידו הגדול (ויש גורסים "היחיד") - הלא הוא חתנו הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הקפיד מיני אז לסיים כל מכתב ומכתב בקריאה זו "לא לתר לגאולה". ולא זו בלבד אלא אף הדפיס מדבקות, חילקים והדביקים בעצמו (ראה 'צדיק למלך' ד' (152).

שטורעם זה לא נפסק אלא הלך והתעצם. וכה השפיע הרבי על החסידים, עד שאף בהזמנות לשמחות הדפיסו אז את ההזמנה כאשר למעלה מתנוסס האיחול-התקווה "לא לתר לתשובה" לא לתר לגאולה".

כעבור למעלה מארבעים שנה, בש"פ פינחס תשמ"ה התייחס הרבי להכרזה זו .. גם לאחרי שעברה שנה מאז שהכריז נשיא דורנו "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" ועדיין לא בא - המשיך להכריז ולפרסם.. וכן המשיך והכריז לאחרי שעברו כמה שנים, ובהדגשה "לא לתר" ממש! וכמו כן בימים אלו מכריזים "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" "משיח נאו", תיכף ומיד ממש! (התוועדויות ח"ה ע' 2617).

בו' באייר ובט"ו באייר תשנ"א עודד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בידו הקדושה שירת ותפילת החסידים "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", ובשיחת קדשו מב' ניסן תשמ"ח הסביר חשיבותה ומעלתה של אמירה זו ואף הגיה את השיחה! ומיני שמחת תורה תשנ"ג ועד הפעם האחרונה בה זכינו לע"ע לראות את פניו

כל אשר בשם חסיד יכונה מבין ומרגיש אשר בזה קאכט-זיך כ"ק אד"ש מה"מ ובעצמו הראה לנו את הדרך לפרסם הוראה זו. בכל מכתב, בכל מדבקה ובכל הזמנה לכל אירוע ומבלי לוותר!

הרב יהודה גינזבורג
שליח בשכונת כרמל צרפתי,
חיפה

כאן הבן שואל: עד מתי?!

תמצית וסיכום של אחת משיחות הקודש המופלאות בביאורי ההגדה במלאות יובל שנים לאמירתה

מאת: הרב שלום דובער הלוי וולפא

ג ג

השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל, השתא עבדין, לשנה

הבאה בני חורין:

פלא גדול. יושבים לספר **ביציאת מצרים**, ומכריזים שהשתא **הכא**, והשתא **עבדין**, והרי זה **היפך** מסיפור של גאולה. ואיך מתאימה הכרזה זו שבתחילת הסדר, עם הדין המפורש בפוסקים שצריך לעשות **כל מעשה לילה זה דרך חירות**.

ולכאורה היה אפשר לתרץ שזהו ע"ד מאמר המשנה **ש'מתחיל בגנות ומסיים בשבח'**, שבוה היה מובן גם מה שייכות כל האמירה של 'הא לחמא עניא כו' בארעא דמצרים כו' והשתא הכא כו', לפסקת 'מגיד', שזהו מאחר שמתחילים בגנות, ואחר כך מסיימים בשבח, ש'לשנה הבאה בארעא דישראל'.

אבל באמת אי אפשר לתרץ כן, כי לפי זה הי' צריך לומר זאת לאחר מה נשתנה, כמו שאומרים אז 'עבדים היינו'. ועוד והוא העיקר, שכל הענין של 'מתחיל בגנות' אינו שייך כאן, כי מתחיל בגנות הוא רק על גנות **שבעבר**, שעל ידי זה מודגש ביתר שאת **החירות שבהווה**, אבל באמירת **השתא עבדין** וכו' מדגישים **גנות שבהווה**, שאינו מתאים כלל לרגש **החירות** שצריך להיות בליל סדר פסח.

ד ד

עבדים היינו כו' ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו כו' הרי אנו

ובנינו כו' משועבדים היינו כו':

ובפירוש הריטב"א להגדה של פסח הקשה, והרי **הגזרה** על גלות מצרים היתה ועבדום ועינו אותם **ארבע מאות שנה**. וא"כ לשם מה יש צורך **בהוצאה מיוחדת** שהוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים, והרי מיד כשנגמרה תקופת הגזרה, צריך להיות השעבוד **בטל בדרך ממילא**.

כלומר: אם היו עם ישראל משועבדים מצד מהותם ותכונתם, הרי אז יש צורך בחידוש ובפעולה מיוחדת להוציאם מתכונת העבדות, אבל עם ישראל הרי הם בני חורין במהותם, והשעבוד נתאפשר רק בגלל הגזירה, הנה כשבטלה תקופת הגזרה צריך להיות בטל השעבוד מאלין.

ואין לתרץ שהיה צורך **בהוציא הקב"ה** את אבותינו, מאחר שהוציאם לאחר רד"ו (210) שנה ולא ארבע מאות שנה, כי:

א. אין לזה שייכות **לאופן** היציאה, ורק לחשבון השנים שהקב"ה חישב הד' מאות שנה מלידת יצחק, ובסיום זמן הקצוב של ארבע מאות שנה מלידת יצחק היו צריכים להיות בני חורין בדרך ממילא.

ב. אנו אומרים שאילו לא הוציא כו' הרי **אנו ובנינו ובני בנינו** משועבדים הינו לפרעה במצרים, והרי לאחר ארבע מאות שנה, אפילו מיום ירידתם למצרים, היו בוודאי צריכים להיעשות בני חורין, וכפי **השבטיח הקב"ה** בזמן הגזירה: **ודור רביעי ישובו הנה** (לך טו, טז. ובפרש"י) וא"כ מדוע

א א

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים:

והקשו המפרשים, היכן מצינו שאכלו אבותינו מצה **בארעא דמצרים**, והרי 'מצה זו שאנו אוכלים על שום כו' שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ כו' שנאמר ויאפו את הבצק גו' עוגות מצות גו' כי **גורשו ממצרים**'. וא"כ אכילת המצה היתה **כשיצאו ממצרים ולא בארעא דמצרים**.

ובספורנו על הפסוק (ראה טז, ג) שבעת ימים תאכל עליו מצות **לחם עוני**, כתב וזו לשונו: לחם שהיו אוכלים בעוניי ושלא היה להם פנאי להשהות עיסתם עד שתחמץ **מפני נוגשים אצים**, והיינו שמפרש שאמנם אכלו מצות בהיותם משועבדים במצרים. **ועד"ז** הוא גם באבודרהם שכתב שדרכם של המצרים היה להאכיל השבויים במצות, מפני שהוא קשה ואינו מתעכל במהרה כחמץ, וכן הוא בפירוש הגר"א כאן.

אבל בגבורות ה' למהר"ל מפראג פרק נ"א הקשה על כך בתוקף: והם דברים שיכחיש הכתוב והאמת, כי לא נמצא בשום מקום לא בכתב ולא במשנה ולא בתלמוד שהמצרים היו מאכילים את ישראל מצה. עכ"ל. ויש להוסיף בחיזוק קושיית המהר"ל שהרי בעל ההגדה דרכו להביא מקור לדבריו, והיה צריך להביא מקור לחידוש זה.

ובאור התורה להצמח צדק (ויקרא ב' עמוד תש"א) כתב: התירוץ הוא, שהרי נצטוו על הקורבן פסח על מצות יאכלוהו, וזה הי' קודם חצות לילה כדין אכילת הפסח, אם כן על כרחך צריך לומר שאכלו המצות בהיותם במצרים ממש, עכ"ל. ועל דרך זה הוא בכלבו. אבל בזבח פסח כתב על טעם זה: אך גם זה אינו שווה לי, כי היה ראוי לומר די אכלו אבהתנא **ביציאתם ממצרים לא בארעא דמצרים**, שמורה על ההרגל והתמדה כל זמן ישיבתם שם. (וצ"ע ליישב דברי הצ"צ).

ב ב

כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח:

אינו מובן כלל וכלל. דאם כוונת בעל ההגדה היא רק שצריך להזמין העניים לבא ולעשות הסדר ולקיים מצוות אכילת מצה ומרור ושתיית ד' כוסות, אם כן היו צריכים להכריז זה בבית הכנסת, ולא אחרי שנמצאים כבר בבית, ומה גם שבבית גופא אין מכריזים זה בכניסה לבית מבית הכנסת, כי אם לאחר שתיית כוס הא' דקידוש, ומה יעשה כל דצריך שאין לו גם יין לכוס הקידוש.

עוד צריך להבין מה שייכת הכרזה זו לפסקת **מגיד**, והרי אין בזה שום ענין של סיפור ביציאת מצרים לכאורה, כי אם רק הזמנת העניים ואין זה שייך **להגדה**.

ועל כרחינו צריכים אנו לומר שמלבד הזמנת העניים שבוודאי התחילו בה כבר בבית הכנסת יש עוד ענין פנימי בהכרזה זו.

לפני יובל שנים בחג הפסח תשכ"ו, זכיתי להיות בפעם הראשונה בחג הפסח אצל כבוד קדושת אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, באותם השנים (עד לפטירת הרבנית נחמה דינה ז"ל - אשת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זצוק"ל - בשנת תשל"א) היה עדיין כ"ק אדמו"ר שליט"א עורך את הסדר בביתה של הרבנית ב-770. ואחרי סיום עריכת הסדר בליל ב' דפסח היה יורד לבית המדרש כשכל אנ"ש כבר נמצאים שם, ופותח באמירת דברי תורה על הגדה של פסח.

התוועדות זו, של אחרי הסדר, היתה נערכת ללא אמירת לחיים כמובן, וגם ללא ניגונים. כ"ק אדמו"ר שליט"א היה פותח באמירת התורה מיד כשנכנס לבית המדרש, וממשיך בזה כמה שעות ללא הפסק. האוירה היתה מיוחדת במינה, גילוי אלקות ממש, שהרי מלבד גודל קדושת הזמן דליל הסדר, הרי גם ה-4 כוסות פועלים פעולתם, והנפש האלוקית נמצאת בהתעוררות מיוחדת.

באותה השנה (תשכ"ו) פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בסידרת קושיות על כמה וכמה ענינים בהגדה, ולאחר כמה שעות של פלפולים נשאר בקושיא בכמה קטעים, ופתח בביאור ענין כללי בהגדה אשר על ידי זה יושבו כל הקושיות כולם, באור נפלא.

שיחה זו של שנת תשכ"ו, נדפסת מוגהת ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ב'ליקוט' לחג הפסח תש"מ, אך במסגרת זו אי אפשר להביא את הדברים בשלמותם, ונציג בזה רק קיצור דקיצור, והרוצה לטעום מימי המעיין, ישאב מים חיים ממקורם הטהור ובשלמותם בלקוטי שיחות חלק י"ז ע' 78 ואילך.

ו 1

והיא שעמדה כו' שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם:

וצריך להבין, הא ניחא אם אלו שעומדים לכלותינו היו צדיקים גדולים יותר מעם ישראל, הרי אז צריך לחדש, שאף על פי כן, הקב"ה מצילנו מידם, אבל הרי העומדים עלינו הם רשעים וזדים, ומדוע שתהיה בכלל מלכתחילה איזו סברא שהם יוכלו לכלותינו ח"ו, עד שצריך ליתן שבח והודיה מיוחדת לקב"ה שמצילנו מידם.

ובפרט שכל העולם כולו נברא בשביל ישראל, (פירוש רש"י בתחילת בראשית) וא"כ הרי ההצלה מידי אלו שעומדים לכלותינו הוא דבר מובן, שלא יכול להיות אחרת כלל.

עוד צריך להבין, מדוע מרגישים בליל פסח את הענין **שלא אחד בלבד** עמד עלינו לכלותינו, והרי אין הכוונה רק לגלות מצרים, וכמפורש **שבכל דור ודור** עומדים עלינו לכלותינו, ואם כן מדוע לא מצינו שיאמרו נוסח זה גם בזמני הצלה וישועה אחרים כגון פורים וכו'. והרי אדרבא, פרעה לא גזר אלא על הזכרים מה שאין כן לבן והמן ביקשו לעקור את הכל מנער ועד זקן טף ונשים.

ואף שבפשטות באה אמירת **והיא** שעמדה בהמשך ללפניה - **ההבטחה** שהבטיח הקב"ה לאברהם על יציאת מצרים, אבל מכל מקום בוודאי יש טעם פנימי בדבר שדווקא בליל פסח מדגישים ענין זה אף ששיך הוא גם בזמני הצלה וישועה אחרים כנ"ל.

ז 2

השאלה היסודית - מהי הגלות

ולבאר כל הנ"ל יש לומר: ישנו ענין כללי בהסברת יציאת וגאולת מצרים שבעל ההגדה רוצה להדגיש בכל המשך ההגדה, והוא:

הנה מיד עם תחילת עריכת סדר של פסח, ישנן כמה קושיות שמטרידות את כל מי שבא לערוך את הסדר, ובפרט מי שלמענו אומרים את ההגדה - שהוא **הבן**, והגדת **לבנך**:

קושיא א. למה לא היתה גאולת מצרים, **גאולה תמימית**, והרי הגאולה היתה ע"י הקב"ה שהוא בלתי מוגבל, ופעולותיו אמיתיות וניצחיות, ה' אלקים **אמת**, וא"כ איך זה קרה שאנו עדיין נמצאים **בגלות**, ולא סתם גלות, אלא גלות כזאת שבכל דור ודור עומדים עלינו **לכלותינו**, שזה **יותר גרוע** ממה שהיה בגלות מצרים.

צריך להיות ההדגשה של **הוציא הקב"ה**.

ה 3

מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו:

והנה **קרבנו המקום לעבודתו** התחיל בזמן אברהם אבינו, וכמו שכתב בפירוש המשניות להרמב"ם (למשנה פסחים קטז, א.) שיספר **איך היינו קודם אברהם אבינו** כופרים ועובדי גילולים ואח"כ בחר בנו השם יתברך, וכן גם מפורש בהגדה שמביאים הראיה מהפסוק **ואקח את אביכם את אברהם וגו'.**

וברמב"ם הלכות חמץ ומצה (פ"ז ה"ד) וז"ל: מתחיל ומספר שבתחילה היו אבותינו בימי תרח ומלפניו כופרים וטועין אחר ההבל ורודפין אחר עבודת אלילים, ומסיים בדת האמת **שקרבנו המקום לו והבדילנו מהאומות וקרבנו ליחודו** עכ"ל.

ומשמע מלשון הרמב"ם שבקרבנו המקום לעבודתו אין הכוונה רק על קירובו של אברהם אבינו, אלא גם על **יציאת מצרים** שאז נתקרבו יותר. ועפ"י לשונו של הרמב"ם בהל' ע"ז (פ"א ה"ג) מובן, שיש באמת שתי בחינות בקירובם של בני ישראל לעבודת השי"ת; א. קירובו של אברהם **שהכיר את בוראו מעצמו** וכו' והודיעו ליצחק בנו כו' ויצחק הודיע ליעקב כו' ויעקב לבניו כו' עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן כו' וכמעט קט היה העיקר **ששתל אברהם נעקר** כו'. ב. **ומאהבת ה'** אותנו כו' **בחר ה' ישראל** לנחלה הכתירן במצות **והודיעם** דרך עבודתו כו'.

שעל פי זה יש לומר שלכן **סתם** הרמב"ם בהל' חמץ ומצה, להשמיענו לא רק על הקירוב של אברהם אלא גם על הקירוב דיציאת מצרים. אבל **בכל אופן** קשה לשונו של בעל ההגדה שאומר: **ועכשיו** קרבנו המקום לעבודתו. דמהו **ועכשיו**, והרי נתקרבו למקום כבר בזמן אברהם או בזמן יציאת מצרים.

גם צריך להבין מהו ההדגשה דקרבנו המקום לעבודתו, והרי תוכן ההגדה הוא לספר **בניסים ונפלאות** שנעשו לנו ובחירותינו, (ל' הרמב"ם בהל' חו"מ שם) ומה שמספרים 'מתחילה עובדי עבודה זרה' כו' הוא רק בכדי להתחיל בגנות, וא"כ מספיק שסיים ועכשיו **נתקרבונו** לעבודת השי"ת ומהו שמדגיש **שקרבנו המקום** לעבודתו.

הוציא הקב"ה את ישראל ממצרים היו נשקעים רחמנא ליצלן בנו"ן שערי טומאה, ואנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים.

וכל זה הוא משום שעם ישראל לא נזדכך בטבעו, ואיך נעשו ישראל מושקעים כ"כ בטומאה וברע של מצרים, הנה ע"ז אומרים בהגדה: **וידעו** אותנו המצרים, וכמבואר בשל"ה (קסב, א) שהמצרים **עשו אותם רעים**, יותר ממה שהיו הם מצד עצמם, כי אף שבחי' הרע שהי' להם מצד עצמם יכלה להתברר בגלות מצרים, אבל המצרים הורידו אותם **לטומאה גדולה יותר** אשר גלות מצרים לא הספיקה לזככה. ולכן אף שהובטחה הגאולה לאחר ד' מאות שנה, אבל לולא **שהקב"ה הוציאם ביד חזקה** היו חוזרים למצרים, בבחינת 'אמר יאמר העבד אהבתי את אדוני כו' לא אצא חפשי'. ובמכל שכן **שגם לאחר יציאת מצרים** בכו ואמרו 'זכרנו את הדגה גו' נתנה ראש ונשובה מצרימה' גו'. ולכן אם לא היה הקב"ה מוציאם ביד חזקה, היו נשארים במצרים כל כך הרבה דורות, עד שיוכל להגיע לשלימות הבריור והמירוק.

'הא לחמא עניא' - הקדמה עיקרית

לאור הקדמה זו נבין באור נכון את ההקדמה של "הא לחמא עניא". הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, היינו שאבותינו מצד עצמם ומצד מעמד ומצב הזיכוך שלהם עצמם, הנה גם לאחר יציאת מצרים, נמצאים הם עדיין בארעא דמצרים, כי הם עצמם עדיין במצרים מצד טבעם העצמי, והיציאה היא רק מצד **שהוציא הקב"ה** את אבותינו, היינו התעוררות מלמעלה מבלי שהאדם נשתנה בפנימיותו. וזוהי הסיבה שאנו עדיין בגלות, ושיציאת מצרים לא הייתה גאולה שלמה, כי גלות מצרים לא פעלה את הזיכוך בשלמות, ולכן הגאולה לא יכלה להיות נצחית. וזוהי הסיבה שיתכן מצב שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, כי מצד מצב בני ישראל, יש עדיין מקום לטענת מדת הדין כו', ורק הקב"ה מצילנו מידם. וזוהי הסיבה שיש עדיין בליל הסדר כל דכפין וכל דצריך. וזוהי הסיבה שמסביב לשלחן הסדר יכול לישב גם בן רשע.

העבודה: להביא את הגאולה:

אלא שלפי כל זאת נשאלת שאלה עצומה, אם כן מהו החידוש הגדול של ליל הסדר, ואיך יכול האדם לשקר עצמו, חס ושלום, ולעשות כל מעשה הלילה הזה דרך חירות, והרי יציאת מצרים לא הוציאה אותנו מן הגלות.

הנה על זה עונים, דאמנם כן, השתא הכא, אבל **יציאת מצרים פעלה שבשנה הבאה נהיה בארעא דישראל**. ואמנם כן דהשתא עבדין, אבל **יציאת מצרים פעלה שבשנה הבאה נהיה בני חורין**.

קושיא ב. מאחר שבני ישראל יצאו **כהבטחת** הקב"ה **ברכוש גדול**, איך יתכן שישנם עניים אצל בני ישראל, ועד שצריך להזמין לליל הסדר כל דכפין וכל דצריך.

קושיא ג. מבואר במדרשים (שמו"ר פי"ד, ג. רש"י בא, י, כב) שהרשעים שבאותו הדור לא נגאלו ומתו בשלשת ימי אפילה, וא"כ מהיכן מגיע לשלחן הסדר **הבן הרשע**, (ובפרט שביציאת מצרים היתה **לידת** עם ישראל (עיין יחזקאל טז ובמפרשים) ומאחר שבשעת הלידה לא היתה מציאות של רשעים - איך באו אח"כ). והרי הרשע שבשלחן הסדר הוא מסוג כזה שמתו בשלשת ימי האפילה, וכמפורש בהגדה אילו **היה שם לא היה נגאל**, ואיך הוא הגיע פתאום לעם ישראל ולליל הסדר.

וכל קושיות אלו מפריעות להתחיל במהלך הסדר, שהרי הרגש החירות של לילה זה צריך להיות הרגש אמיתי, **כאילו הוא עתה יוצא משעבוד מצרים** (שו"ע אדה"ז תע"ב, ס"ז). שלכן צריך להכין מקום מושבו שישב בהסבה דרך חירות כדרך שהמלכים והגדולים אוכלים. ואיך יכול להיות הרגש כזה **למי שיודע** שהוא נמצא עדיין בגלות, ובאופן שעומדים עלינו לכלותינו, ובאופן שיש עדיין עניים בגשמית, ועניים בדעת, ועד שישנו בן רשע.

עם ישראל נשאר במצרים!

בכדי לתרץ הקושיות ולבטל הבלבול מקדימים את הפיסקה: 'הא לחמא עניא'. בפיסקה זו **מודגש**, שבאמת יציאת מצרים

לא היתה יציאה וגאולה שלמה, וזאת עד כדי כך שגם המצה שאכלו **ביציאתם** ממצרים, נקראת, לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, כי היהודים מצד עצמם כאילו נשארו במצרים גם לאחר שהקב"ה הוציאם.

שהרי הכוונה של הקב"ה בגלות מצרים היתה בכדי לכפר על החטא הראשון של עץ הדעת (של"ה קעה, ב), אשר פעל עילוי השכינה מארץ לרקיע (שהש"ר פ"ה, א) והוא שרש ומקור כל החטאים שאחריו, שפעלו את הסתלקות השכינה עד לרקיע השביעי, ולכן לאברהם דווקא שהתחיל להוריד השכינה בחזרה, נאמר ענין הכפרה של חטאים אלו שהיא ע"י גלות מצרים, וכמאמר רבותינו ז"ל (שמו"ר נ"א, ז) שהקב"ה נתן שתי ברירות לאברהם - במה אתה מבקש שישתעבדו בניך בגיהנום או בגלות, ובחר אברהם בגלות.

ואילו זכו ישראל, היתה גלות מצרים גלות אחרונה, וגאולת מצרים גאולה שלמה, ולא הי' גלויות ולא מלאך המוות שולט בהן (שמו"ר ריש סל"ב), אבל לפועל לא נזדככו ישראל בגלות מצרים באופן שהיו הכפרה והזיכוך בשלימות, כי באמת גם בזמן יציאת מצרים היה עדיין הרע שבישראל בתקפו, וכידוע שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה, ואם היו נשארים עוד רגע לא היו נגאלים כלל והגאולה היתה רק על ידי זה שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה, וזה פעל עליהם כי **ברח** העם, אשר על כן היה צריך הקב"ה להוציאם משם ביד חזקה, ואילו לא

סודו של הרב

משאלתו הגדולה של כל חסיד היא, להביא לרבי עוד ועוד יהודים המוכנים מצד עצמם לקבלת פני משיח צדקנו, כשהעניין חדור, ממולא ומאיר מתוכם. וכשנלך תיכף ומיד ממ"ש לקבל את פניו יוכל להצביע ולומר בפניו "ראו גידולים שגידלתי".

אחד הזמנים הטובים והיעילים ביותר לכך היא סעודת משיח, עליה התבטא בשיחותיו הקדושות שהיא "מנהג השייך לכל אחד ואחד מישראל" בה נעשים המצה והיין של סעודת משיח "דם ובשר מבשרו" של האדם, האמונה המוחשית חודרת בתוכו וקרבו ממש כך שענין הגאולה וביאת המשיח נעשים אצלו דבר הפשוט.

הזדמנות זו מנגישה את האפשרות לקיים בנקל את הוראתו המיוחדת של הרבי מלך המשיח בשיחתו לשלוחים - וזכה דורנו שכל אחד ואחד הוא שליח של נשיא דורנו, ו"כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, על-ידי שהוא מסביר את ענינו של משיח כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל ובמיוחד - על ידי לימוד ענייני משיח וגאולה באופן של חכמה בינה ודעת".

בעת זו, בה מתקבצים יהודים רבים, מתוך רצון ותשוקה לחזק ולגלות עוד ועוד וביתר שאת את רגש האמונה החזקה והביטחון המוחלט בביאת המשיח ובאופן של סעודה, בזמן בו מאיר גילוי הארת המשיח, קיימת האפשרות הטובה ביותר "כשולחן הערוך לפני האדם" להכין את הסביבה לקבלת פני משיח צדקנו.

מיוחדת היא שנה זו שסימנה 'הקהל', להוסיף אומץ וחייל בקיום הוראת הרבי מלך המשיח לשתף ולהקהיל כמה שיותר יהודים בסעודת משיח, בבתי כנסיות ובבתים פרטיים ומתוך כך נזכה תיכף ומיד לקבל את פניו.

טוב לפתוח כל נושא במעשה, מה טוב כשה'מעשה' קרוב אלינו. באחת השנים האחרונות, כמנהג חסידי חב"ד האמונים על קיום הוראות הרבי מלך המשיח, צעדתי עם בני לאחד מבתי הכנסת בשכונה, לערוך עמם יחד את הסעודה המיוחדת ביותר בשנה 'סעודת משיח'. נכנסנו לבית הכנסת שהיה מלא מפה אל פה, היה זה באמצע שיעור הלכה הנמסר על ידי אחד מחשובי הרבנים בשכונה ודבריו נשמעים. לאחר השיעור עת התארגן הקהל הקדוש לתפילת המנחה ואנחנו הזדרזנו לסדר את השלחנות כדי לתפוס כמה שיותר אנשים, פנה הרב אל הקהל מעצמו וביקש שאחר התפילה כולם ייטלו ידיהם וישתתפו בסעודת משיח.

נפלאותי מהיזומה וביותר כאשר הרב פנה אלי בתחילת הסעודה ואמר "תסביר בבקשה בצורה מפורטת את העניין של סעודת משיח" תוך שהוא מוסיף "השנה הנני סועד סעודת משיח בפעם הראשונה...".

כמנהג ישראל עניתי לו גם כן בשאלה: "הרי גם שנה שעברה ישבת"? "נכון ישבתי" ענה, "אבל להשתתף ממש בסעודה זו פעם ראשונה, וחשוב לי להבין את העניין במילואו".

כמובן שהדבר פעל התעוררות מיוחדת אצל המשתתפים שניגנו יחד ובהתעוררות גדולה את הניגון "אני מאמין בביאת המשיח", חזרתי בפניהם מביאורי של הרבי מלך המשיח בשילוב סיפורי חסידים וצדיקים, כשבין לבין מנגנים ושרים ניגוני התחזקות באמונה השלימה בביאת המשיח.

בסיום הסעודה סח הרב בפני הנוכחים וגילה את טעמו ורצונו ליטול חלק ממשי בסעודת משיח "מידי מוצאי שבת קודש אנו נוהגים לספר סיפור מהבעל שם טוב הקדוש, כמו כן אנו מרבים ללמוד את תורותיו הקדושות, השנה חשבתי לעצמי: הנה, הנני קורא את סיפורי הבעש"ט, לומד את תורתו, מנסה לידבק בהנהגותיו, ובסעודה שהוא תיקן וייסד אינני לא משתתף?! כשנזכר לראותו בקרוב בביאת המשיח, אילו פנים יהיו לי?!...".

משאלתו הגדולה של כל חסיד היא, להביא לרבי עוד ועוד יהודים המוכנים מצד עצמם לקבלת פני משיח צדקנו, כשהעניין חדור, ממולא ומאיר מתוכם

הרב מנחם מענדל הראל משגיח בשיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש ושליח בשכונת הדרום, צפת

דע מה שתגיד...

רעיונות ופרפראות מתוך תורתו של משיח ליוצאים לתהלוכה בשליחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לארגן 'סעודת משיח' בבתי הכנסיות ■ ליקט ועיבד: הרב מנחם מענדל דורון

ביום סוף.

המדרש מספר לנו שהנס הגדול התרחש בליל שביעי של פסח, באותו יום בו תיקן הבעל-שם טוב את סעודת משיח, וזה לא סתם צירוף מקרים...

■ ההיסטוריה חוזרת

למעשה, גם אנחנו נמצאים במצב דומה להפליא למצבם של בני ישראל ערב קריעת ים סוף. מצד אחד השתחררנו מסטאלין והק.ג.ב. וגם הצורר הגרמני ימח-שמו כבר לא מאיים עלינו להשמידנו, ובכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו והקב"ה מצילנו מידם, ורובו ככולו של העם היהודי יושב בבטחה בלי איום קיומי ממשי וכלי שנהיה נתונים לאדנותם של צוררים כאלה או אחרים.

אך הגאולה שלנו לא שלימה. גם אם הוקל מעלינו עול הגלות, גם אם מצבנו הגשמי טוב יותר מאשר אבותינו וזקנינו שסבלו צרות צרורות בעבר הלא רחוק, עדיין גאולתנו אינה שלימה.

גאולה אמיתית, היא גאולה שאין אחריה גלות. גאולה כזו שמבטלת לחלוטין את כל הגורמים שעלולים להחזיר אותנו עמוק אל חשכת הגלות, ומבטיחה לנו חירות נצחית. הגאולה השלמה.

שביעי של פסח, הוא הזמן המתאים ביותר לקרוע את הים של הגלות, ולקפוץ בבת אחת אל הגאולה האמיתית והשלמה.

ולנו, ומספרים לדורות הבאים על כל נפלאות יציאת מצרים.

אך אם נקדיש מעט תשומת לב, נבחין שהיציאה ממצרים לא היתה גאולה שלימה. בני ישראל ביקשו סך הכל "נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלוקינו", ואף כשיצאו בכלי כסף וכלי זהב, היה זה בתורת השאלה: "וישאלו איש מאת רעהו ואשה מעת רעותה כלי כסף וכלי זהב".

ואכן, פרעה לא ישב מהצד וסמך על בני ישראל שיחזרו לבד למצרים, אלא שלח איתם שלוחי חרש שידווחו לו לאחר שלושת ימים האם בני ישראל חוזרים למצרים, וכשהגיעה אליו השמועה שבני ישראל ממשיכים בדרכם ולא חוזרים למצרים - אסף מיד את רכבו ואת פרשיו והחל לרדוף אחריהם.

בעצם, למרות שבני ישראל נגאלו ממצרים שעד אותה שעה אף עבד לא הצליח לברוח ממנה וכעת יצאו ממנה בניסים ונפלאות - עדיין נותרה עליהם אימת המצרים, וכאשר נודע להם שפרעה רודף אחריהם, נחלקו בני ישראל לארבע קבוצות והחלו להתווכח מהי הדרך הטובה ביותר לקדם את פני הרעה. עדיין לא חשו הם כבני חורין.

רק בלילה השביעי, כאשר פרעה וחילו התקרבו במהירות מטילת אימה לעבר בני ישראל, התרחש הנס הגדול והים נבקע לשנים, ובני ישראל עברו ביבשה בתוך הים בעוד המצרים טובעו

אחד מהדברים המופלאים שחידש הבעל-שם טוב הוא עריכת סעודת משיח ביומו האחרון של חג הפסח, הנערכת באותו זמן בו נוהגים רבבות עמך בית ישראל לערוך בשבת סעודת שלישית. במשך דורות רבים השתמרה הידיעה על הנהגתו של הבעל-שם טוב רק בין תלמידיו וממשיכי דרכו הקרובים, ורק קרוב למאה וחמישים שנה לאחר הסתלקותו, בשנת תרס"ו, התגלתה הנהגה זו לרבים על ידי אדמו"ר הרש"ב.

בסעודה זו, נוהגים ליטול ידיים ולאכול מצה, ולשתות ארבע כוסות של יין, מתוך כוונה מיוחדת שזוה קשור לגאולה הקרובה.

■ על מה בעצם אנחנו חוגגים?

ביומו האחרון של חג הסוכות, אנו חוגגים חג שני בו אנו שמחים בשמחת התורה, אך על מה ולמה אנו חוגגים את יומו האחרון של חג הפסח? איזה נס התרחש אז שבעקבותיו אנו מקדישים יום נוסף להודות ולהלל לקב"ה?

בשביל לענות תשובה על כך, אנו צריכים להקדיש תשומת לב ליום הראשון של חג הפסח. חג זה מכונה בשם 'חג החירות' ו'זמן חירותנו', היות ובו אנו חוגגים את הגאולה הראשונה של עם ישראל, שהייתה גם פתיחת הצינור לכל הגאולות הבאות אחריה. בליל התקדש החג, אנו מקדישים סעודה שלימה להודות ולהלל על הניסים שאירעו לאבותינו

■ להתחיל לחיות גאולה

בתורת החסידות מבואר בהרחבה שהימים הראשונים של חג הפסח קשורים לגאולת-מצרים, ואילו הימים האחרונים של החג קשורים לגאולה העתידה, ומאיר בהם הגילוי של משיח צדקנו, ובשל כך גם קוראים בחוץ-לארץ ביומו האחרון של החג הפטרה העוסקת בגאולה העתידה ובגואל האחרון - מלך המשיח.

אך אם בדורות שלפני התגלות תורת החסידות היה מדובר רק על גילוי רוחני נעלה שאין ביכולתנו לתפוס אותו בחושים הגשמיים שלנו, הגיעה תורת החסידות וחיידשה שלכל אחד מאיתנו יש את האפשרות 'להתאחד' עם הגילוי האלוקי הנעלה של 'הארץ משיח', ולהחדיר בתוכו את ההכרה והאמונה שבעוד רגע אחד בלבד יתגלה מלך המשיח, ולהתחיל לחיות גאולה כבר עכשיו...

הדרך היא מאוד פשוטה: לאכול!

על המצה נאמר בספר הזוהר שהיא "מיכלא דמהימנותא" - מאכל האמונה. צירוף המילים האלו נראה בהסתכלות ראשונית קצת מוזר: אמונה היא דבר רוחני ומופשט, ואילו מאכל הוא מוצר גשמי וחומרי, שמתעכל והופך להיות חלק מהאברים הגשמיים של האדם.

אך בהתבוננות מעמיקה יותר, זה בעצם מה שהזוהר רוצה ללמד אותנו! בצירוף המילים הזה: על ידי שאנחנו אוכלים מצה, האמונה העילאית והמופשטת הופכת להיות מאוחדת איתנו, והופכת להיות חלק בלתי נפרד מהחיים היום-יומיים שלנו.

ובדיוק כפי שזה עם המצה בחג הראשון של פסח, כך זה גם עם המאכלים שאנו אוכלים בסעודת משיח בחג האחרון של פסח.

כל אחד מאיתנו מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח, ומתפלל ומייחל שזה יקרה באופן מיידי, אך פעמים רבות אנחנו מוצאים פתאום את עצמנו

מתנהגים בצורה שלא לגמרי מתאימה עם הרצון שהגאולה תגיע ברגע הקרוב... לפעמים ישנו נתק מסוים בין האמונה שיש לנו בלב לבין ההתנהלות היום-יומית שלנו.

זאת בדיוק המטרה של המאכלים המיוחדים של סעודת משיח. באמצעות האכילה הזו, ניתנת לנו האפשרות לבטל את הנתק המדומה בין השכל והרגש לבין המעשים, להחדיר בתוכנו את האמונה המוחשית בגאולה הקרובה, להתאחד עם ההרגשה הגאולתית הנפלאה הזו, ולהתחיל לחיות כפי שמתאים ליהודי שחי בימות המשיח.

ארבע כוסות של גאולה, עם חתיכת מצה, ואנחנו עמוק בגאולה...

■ שביעי שהוא ראש

באותו לילה מופלא בו התרחש הנס של קריעת ים סוף, התחוללה מהומה רבתי על שפת הים. כת אחת טענה שצריך לחזור למצרים ולהשתעבד תחת ידם, כת אחרת טענה שצריך לעסוק בתפילה, כת נוספת קבעה שהדרך היחידה היא לפתוח חזית ולהילחם, והכת האחרונה אחוזת הייאוש טענו שאין כל דרך להיחלץ ועדיף ליפול לים ולמות ובלבד שלא ליפול לידיהם.

היה שם רק אחד ויחיד שעשה את המעשה הנדרש. נחשון בן עמינדב.

אל מול שלל ההצעות והאפשרויות, הוא לא התחשב במאומה וקפץ אל תוך הים במסירות נפש. הוא ידע שהקב"ה אמר שצריך להתקדם לעבר הר סיני, ולא התחשב בקשיים שניצבו מולו בדרך אל היעד, לא התחשב בשיקולים הגיוניים, אלא מסר את נפשו וחתר אל עבר המטרה.

בזכותו נבקע הים והתחולל הנס הגדול. לכל אחד מאיתנו עומדים קשיים שונים המפריעים לו בעבודת ה', ומציבים בפניו חומה איתנה המפריעה לו להתחיל לחיות גאולה. ליהודי אחד מפריעים קשיי הפרנסה, לשני קשה עם חינוך הילדים, לשלישי ישנם בעיות

בריאותיות. אך הצד השווה של כל הבעיות הוא, שהם גורמות לנו לשקוע עמוק בבוץ הגלותי ומפריעות לנו להתעלות מעל עצמנו ולהתחיל לחיות גאולה.

הקושי הוא מוחשי וממשי, הטענות הגיוניות ומשכנעות, אך עלינו מוטל לקפוץ אל תוך הים במסירות-נפש ולהתחיל לחיות גאולה.

ואת הכח לזה אנחנו יכולים לקחת משביעי של פסח, אותו מכנה אדמו"ר ה'צמח צדק' בשם "ראש השנה למסירות נפש", כל אחד יכול להחליט בשביעי של פסח שזה ה'ראש השנה' הפרטי שלו בו הוא פורץ את חומות הגלות ומתחיל לחיות גאולה!

■ לרקוד עם משיח

אדמו"ר הרי"צ גילה, שבסעודת משיח מקיימים ריקוד הקרוי בשם "משיח'ס טאנץ" - ריקוד של משיח.

באחת מההתוועדויות שערך הרבי מלך המשיח שליט"א בסעודת משיח, התייחס הרבי לביטוי זה והסביר שאפשר להבין את הביטוי הזה בשני אופנים. האופן הראשון הוא שבסעודת משיח מקיימים ריקוד לכבודו של משיח, ומוסיפים בשמחה מתוך תקווה לזרז את התגלותו.

אך עם קצת יותר אמונה ובטחון, אפשר להבין את הביטוי באופן אחר לגמרי, המציב אותנו כמה טפחים מעל הקרקע ומכניס אותנו עמוק לגאולה: לא ריקוד לכבוד משיח, אלא ריקוד עם משיח, בסעודת משיח ניתנת לנו הזדמנות נדירה ומיוחדת לרקוד יחד עם מלך המשיח.

למעשה, זה תלוי רק בנו. אם רק נשכיל לנצל את הרגעים המיוחדים והנעלים האלו, אם רק נדע לא לאבד אותם, נזכה עוד בסעודת משיח זו לרקוד יחד עם הרבי מלך המשיח בעצמו, ריקוד שיתחיל בבית הכנסת, וימשיך בבית המקדש השלישי!...

לסייע בהבאת המשיח

חובה המוטלת על כל יהודי

חלק מעבוד המשיחה הידועה מתוך הספר 'תקע בשופר גדול'

"יום זכאי"

עומדים אנו ב"יום זכאי"¹, הקשור באופן מיוחד עם הגאולה האמיתית והשלמה. הקשר עם הגאולה משתקף בשנה הנוכחית, בחודש הנוכחי, ביום שבחודש, וכן גם בשבוע הנוכחי וביום שבשבוע. בייחוד משתקף קשר זה, היום, כפי שיום זה עולה במניין ספירת העומר. ועל ספירת העומר אמרו חז"ל², "מצווה למנות את הימים ומצווה למנות את השבועות"³.

ביום זה, חשוב להדגיש שוב, כמה חיוני הוא שנשלים את מעשינו ועבודתנו להבאת הגאולה האמיתית והשלמה.

הקשר עם השנה הנוכחית

כפי שהוזכר תכופות במשך השנה, אותיותיה של שנה זו – ה'תשנ"א – הן ראשי-תיבות של ה' תהא שנת נפלאות אראנו. כתיבת האות נ' לפני א' היא על פי סדר כתיבת האותיות המקובל בהלכה, מכיוון שבכתיבת שטרות חוקיים, באות העשרות (נ) לפני היחידות (א)⁴. אך אפשר לקרוא את אותיותיה של שנה זו גם כך: "הי תהא שנת אראנו נפלאות" – בסדר שבו מופיעות מלים אלו בפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵.

כל אחד מראשי-התיבות הללו זורק אור שונה על אופיה של השנה. ראשי התיבות לפי הסדר הראשון, מלמטה למעלה – "נפלאות אראנו", רומז לכך

בשנות החמישים המאוחרות, התעוררה בעיה שהעסיקה את מוחותיהם של גדולי מדעני החלל – "היחלצות בכוח המהירות" (Escape velocity). מן הרגע שהחללית כבר תרחף בחלל, לא יהווה מעופה בעיה של ממש. הבעיה הייתה כיצד ניתן, באופן מעשי, ליצור תנופה מספקת שתאפשר לעצם חומרי הקשור לכדור-הארץ, להינתק מהשפעת כוח-המשיכה. הייתה חייבת להיות שנייה מכרעת, בה תחדל החללית מלסובב את כדור-הארץ – כאותו פרפר המסתובב סביב הנר בעל כורחו – ובבת-אחת תזניק את עצמה אל מחוץ לאטמוספירה ותצא למסעה פולחני-הרקיעים. תנופה בעייתית ובעלת חשיבות מכרעת זו, נקראה Escape Velocity.

היה זה באותן שנים, שהרבי שליט"א השתמש במושג מדעי זה כדי לתאר את האתגר הניצב לפני כל יהודי. לחיות חיי שיגרה, טען הרבי, הכוללים גם מעשים טובים ורואיים, אין

הכונה היא לנפלאות המתוארות בנבואה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" – התגלות הנפלאות של הגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו¹⁰.

הקשר עם החודש הנוכחי

חודש ניסן הוא חודש של גאולה¹¹, שבו הייתה יציאת מצרים, ובו תהיה הגאולה העתידה, כמארז"ל "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל"¹².

הקשר עם היום שבחודש

זהו הלילה המחבר בין יום כ"ז בניסן ליום כ"ח בניסן, שכל אחד מהם הוא בעל משמעות. כ"ז הוא אותיות זך, היינו טהור, כמו בביטוי "שמן-זית זך"¹³. שמן כזה מייצר אור בהיר. כך, כ"ז בניסן מדגיש שניסן – שעניינו גאולה – יתגלה באופן בהיר.

ומעלה נוספת למספר כ"ז, שהוא תשע פעמים שלוש. המספר שלוש קשור עם המושג "חזקה"¹⁴, כמו שהוזכר בקשר לתחילת שנה זו, ששלושת-ימיה הראשונים, שני ימי ראש-השנה ושבת, היו שלושה ימים רצופים של קדושה. ופעמיים נוספות בחודש תשרי שנה זו, היה רצף של שלושה ימי קדושה. כלומר, יום כ"ז הוא שילוש משולש של חזקה, כיוון ששלוש פעמים שלוש – שלוש פעמים, מסתכם בכ"ז.

כ"ח (בניסן) – אותיות המלה "כח" –

שם כי נפלאות יכולות להיות קיימות מבלי שתהיינה גלויות לעין, כבטוי חז"ל¹⁵ "אין בעל הנס מכיר בניסו", הנה – למרות גודל מעלתו, עד כדי כך שה' לבדו יודע שהן נפלאות, כמו שכתוב: "לעושה נפלאות גדולות לבדו"¹⁶ – באה המלה הנוספת "אראנו" לומר לנו שה' בעצמו יסייעבידינו, על ידי פעולה מיוחדת, לראות את הנפלאות לפי יכולת הקליטה שלנו¹⁷.

אולם הסדר השני, מלמעלה למטה, לפי סדר המלים בתורה: "אראנו נפלאות", מרמז שכבר מלכתחילה ישנו הגילוי של הנפלאות, כפי שהן נעלות לגמרי מגדרי עולמנו.

כך, שני הביטויים הנ"ל – "נפלאות אראנו" ו"אראנו נפלאות" – שניהם משלימים זה את זה. "נפלאות אראנו" מרמז שההתגלות תהיה מצד מציאות העולם, היינו לפי ערך גדרי העולם התחתון, אולם ללא גילוי דרגת האלוקות שלמעלה לגמרי מהעולם. ואילו "אראנו נפלאות" מדגיש שדרגה נעלית ביותר של אלוקות תתגלה אלינו, אך היזמה לכך תבוא בעיקר מלמעלה, ללא התחשבות יתרה בגדרי העולם התחתון.

והשלמות האמיתית היא בצירוף שני הביטויים הנ"ל – שאז מתגלית דרגת האלוקות שלמעלה לגמרי מהעולם, ועם זה, היא יורדת וחודרת לכל היבט של העולם הזה החומרי. ולכל לראש,

פשוטו.
10. ניסי הגאולה העתידה ייחשבו כנפלאות אפילו לעומת ניסי יציאת מצרים ("אור התורה" – נ"ך, שם).
11. שמות רבה טו, יא.
12. מסכת ראש-השנה, יא, א; שמות רבה שם.
13. שמות כו, כ.
14. בבא מציעא קו, ב.
15. דבר זה נכון לגבי יהודי הפזורה, בה

מיכה ז, טו.
16. נידה לא, א.
17. תהלים קלו, ד. ראה גם הביאור על פסוק זה ב"אור התורה" – נ"ך (עמ' 487) וב"הל אור" 153 ואילך, המקשר את נבואת "אראנו נפלאות" עם הפסוק "לעושה נפלאות לבדו".
18. רש"י נידה, שם.
19. מפני שכפי שנאמר במסכת שבת (סג, א) "אין מקרא יוצא מידי

חל בשבת, ואנו מתחילים לספור ספירת העומר במוצאי-שבת, שאז השבועות של העומר הם שלמים כי הם חופפים למחזור השבועי הרגיל, כפי שיבואר. בכך מודגש עוד יותר הקשר הפנימי שבין ספירת-העומר ובין מחזור ימי השבוע, כמבואר בהתועדות אחרון של פסח.
20. ראה שולחן ערוך, אבן-העזר ככו, ה, והמפרשים שם.

1. ראה תענית כט, א. ערכי יא, ב. ראה גם פרש"י על במדבר טו, ז. דברים כב, ח.
2. מנחות סו, א.
3. עובדה זו, שבספירת העומר אנו סופרים גם את הימים וגם את השבועות, מעניקה מימד נוסף לימים ולשבועות של הסדר הטבעי. דבר זה נכון במיוחד לגבי שנה זו (תנש"א), כשהיום הראשון של פסח

מרמז על הכוח והתוקף של חודש ניסן (הגאולה). והדבר מלמד, שלעם ישראל ניתן הכח להביא את הגאולה בפועל ממש.

הקשר עם השבוע הנוכחי

בשבוע זה אנו גם קוראים את פרשת שמני¹⁵, הקשורה עם הגאולה, כי הגאולה מזוהה עם המספר שמונה¹⁶. ודווקא היום יש הדגשה על עניין זה מכיוון שהיום הוא ערב השבת¹⁷ שקוראים בה את כל פרשת שמני כולה¹⁸. יתר על כן, זה השבוע השלישי ("חזקה") הקשור עם פרשת שמני, שאת חלקה הראשון קוראים שמונה פעמים ברציפות (אם נכלול את הקריאות של מנחה בשבת, וכן של ימי שני וחמישי). מבחינת הגאולה, קריאות רצופות אלו של "שמני" מצביעות על תכלית השלימות בגאולה.

וערך מיוחד ליום זה, גם בגלל הימים הבאים אחריו¹⁹. יום כ"ט

בניסן הוא ערב ראש-חודש (אייר²⁰), שרבותינו רואים בו יום-כיפור קטן²¹. חז"ל מתארים את יום-הכיפורים כיום הנישואין בין הקב"ה וכןסת-ישראל (מכיוון שביום זה ניתנו הלוחות, בפעם השנייה, למשה רבנו²²). ונישואין אלו יגיעו לשלמותם בגאולה העתידה²³. ומעלה נוספת בשנה זו, בכך שערב ראש-חודש חל בשבת²⁴. בחודשים כגון זה, מקדימים ואומרים את תפילות יום-

כפור קטן ביום חמישי שלפני שבת²⁵. ובשבת, אין לנו אלא לעבוד את ה' בשמחה כיאה לשבת; כמאמרם ז"ל, "וביום שמחתכם – אלו השבתות"²⁶. כמו כן, שבת עצמה מרמזת על הגאולה,

המתוארת כ"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"²⁷.

ולאחר ערב ראש-חודש, הנה ראש-חודש עצמו, יום מולד הלבנה, הקשור מעצם מהותו בעם-ישראל, ה"דומין ללבנה ומונין ללבנה"²⁸, "והם עתידים (בעידן הגאולה) להתחדש כמותה"²⁹. לחודש זה, שני ימי ראש-חודש, שהראשון שבהם מוביל אל השני, ב' דר"ח (שהוא הראשון לימי החודש³⁰).

העובדה שיש שני ימים לראש-חודש, מדגישה שמימד הגאולה שבר"ח חזק בכפליים³¹.

ומימי ראש-חודש אלה באים לב' אייר – יום הולדת המהר"ש, הרביעי בשושלת אדמו"רי חב"ד. החסידים מדגישים את הקשר שיש ליום זה עם הספירה "תפארת שבתפארת"³², הנזכרת בספירת העומר של אותו יום. יום זה קשור עם דרכו המיוחדת של המהר"ש, הידועה כ"לכתחילה אריבער". וכפי שהיה המהר"ש נוהג לומר³³: "בדרך-כלל, אנשים אומרים שאם אינך יכול לזחול מתחת למחסום, דלג מעליו. אך אני אומר, 'לכתחילה אריבער' – מלכתחילה עליך לדלג מעל המחסום". דרך זו של "לכתחילה אריבער" יש לה השפעה גם למפרע, והיא מביאה לעלייה רוחנית של כל הימים הקודמים לב' באייר, (החל מיום כ"ז בניסן), באופן שניכרת בהם המעלה של "תפארת שבתפארת" ושל "לכתחילה אריבער".

הקשר לספירת העומר

ימי ספירת העומר מחברים את פסח (זמן חרותנו) עם שבועות (זמן מתן תורתנו). בכך מדגישים ימי ספירת העומר שיציאת מצרים נועדה להוביל לקבלת התורה, ומרמזים גם כן שבאופן דומה, תוביל היציאה מן הגלות³⁴ הנוכחית אל השלמות שבמתן תורה³⁵.

- נמצא, לעת עתה, בזמן הגלות, רוב-רובו של העם היהודי. בארץ-ישראל יש גיבן קשר עם פרשת שמני, כי כל הברכות לשבוע זה נמשכות משבת פרשת שמני.
- הרעיון מוצא ביטוי גם במסכת ערכין יג, ב שם נאמר שהגבל שעליו יפרטו בימות המשיח יהיה של שמונה ימים (מיתרים).
- השיעור היומי בפרשת השבוע, שלומדים ביום שישו, זה, דן בארבע החיות הטמאות, הרומזות לארבע המלכויות שישראל גלו אליהן, אשר יתבטל כוחן עם בוא הגאולה העתידה (ראה ויקרא רבה, בסוף הפרשה).
- ביום השבת נקראת הפרשה כולה – בציבור. ביום שישו, היא נלמדת ביחיד – שניים מקרא ואחד תרגום (טור, שולחן ערוך, שולחן ערוך הרב, סימן רפה). מנהג נשיאי חב"ד היה, להתחיל את לימוד הפרשה – שניים מקרא ואחד תרגום – כבר בלילה הקודם, אור ליום שישו ("היום יום ד' טבת").
- הקשר של יום זה עם הימים הבאים מוסבר כדלהלן: השבת קשורה ליום שישו, כפי שאמרו חז"ל: "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" (עבודה זרה ג, א). ימי השבוע הבאים, מתברכים מן השבת שקדמה להם (ראה זוהר, שמות, עמ' סג), וממילא קשורים גם עם ערב אותה שבת.
- אותיות "אייר" הן ראשי-יתבות של אברהם יצחק יעקב רחל (מאורי אור א, פד), המייצגים את ארבע "רגלי" המרכבה, שביניהן מודגשת במיוחד מעלת ה"רגל" הרביעית הקשורה גם עם דוד המלך (זוהר חלק א, רמז, ב), וכינויו הידוע של דוד המלך (כמו בזוהר חלק א, פב, ב), הוא דוד מלכא משיחא.
- ראה "פרי חדש" לאורח חיים סימן תי; "שני לוחות הברית" (קכ, ב).
- תענית כו, ב ובפרש"י. ראה גם פרש"י תענית ל, ב.
- שמות רבה, סוף פרשה טו.
- הדבר מודגש בקריאת הפטרה, המתחילה במלים "מחר חודש".
- הקטע הנ"ל מ"פרי חדש" מביא את השקלא-זטריא שמסכתנו היא, שכאשר חל ראש-חודש ביום ראשון, מקדימים ואומרים את תפילת "יום-כיפור קטן" ביום חמישי. דבר זה מדגיש עוד יותר את הקשר בין יום חמישי לשבת.
- ספרי, במדבר י, 26.
- בסוף מסכת תמיד.
- ראה סוכה כט, א.
- נוסח קידוש לבנה (סידור תהילת ה', עמ' 238; סנהדרין מב, א).
- שהרי יום א' דר"ח נמנה למעשה כיום ל' של החודש הקודם (שולחן ערוך, אבן העזר סימן קכו, 1).
- המושג כפילות כשלעצמו קשור עם הגאולה (ראה פרקי דרבי אליעזר, פרק מוח).
- "היום יום, ב' אייר.
- ראה "אגרות קודש" של האדמו"ר הרי"צ, חלק א, עמ' תריז.
- ש"כ המלכויות (גלויות) נקראו על שם מצרים" (ראה ויקרא רבה בסוף פרשת שמני).
- מתן-תורה חל ביום החמישי (נו"ן) לספירת העומר, שאו מתגלה שער הנו"ן של חמשים שערי בינה (ראה

בכך כל רע, אולם אם רוצה אדם להיחלץ יום אחד מאורח מחשבה חסר

השראה, מלא שביעות רצון וכפוף להרגלים, המעכב כל צמיחה דינמית – הוא חייב להוליד בתוכו, ברגע מסוים, כוח עצום של תנופה. הוא חייב לצאת מתוך מעיל-הבלם הרוחני שיצר במו ידיו, ל"היחלץ בכח המהירות" כביכול, ולברוח מ"מצרים" הפרטית שלו.

בשיחה הבלתי-רגילה שלהלן, אשר נאמרה באור לכ"ח בניסן תשנ"א (11 באפריל 1991), פנה הרבי שליט"א בבקשה שירה אל קהל מאזיניו: "מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ישראל ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל?... הדבר היחיד שיכולני לעשות – למסור את העניין אליכם. עשו כל מה שביכולתכם להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש..."

לגבי רבבות חסידים סביב העולם היה אתגר זה שהרבי העמיד מולם, בבחינת אותה שניה מרעית שנתנה בהם כח חדש ליטול על עצמם יוזמות אישיות ופעולות לקירוב לבבות שבקושי חלמו לעשותן קודם לכן. זה היה הדלק אשר ירה אותם, סוף-סוף, עם הדינמיות של אותה "היחלצות".

שנמצאים אנו בגלות פנימית במה שנוגע לעבודת ה'.

הדבר היחיד שיכולני לעשות הוא למסור את העניין אליכם. עשו כל אשר ביכלתכם להביא בפועל את משיח-צדקו תיכף ומיד ממש. עשו זאת בכל התוקף של אורות דתוהו, אך שיהיו מעשיכם מדודים על-פי כלים דתיקון⁴⁹.

ויהי רצון שיימצאו, סוף-סוף, עשרה יהודים, שיתעקשו בהחלטתם להשיג את הסכמתו של הקב"ה, להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש⁵⁰. החלטתם הנחושה בוודאי תישא רצון מלפני הקב"ה, כמרומז בביאור⁵¹ הפסוק⁵²: "כי (מפני ש-) עם קשה עורף הוא, וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו".

וכמאמץ נוסף מצדי למהר ולזרז את בוא הגאולה, אתן לכל אחד מכם מעות לשליחות-מצווה, לתת לצדקה, כי "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"⁵³.

ואני את שלי עשיתי; מכאן ואילך חייבים אתם לעשות כל שביכולתכם. ויהי רצון שיימצאו ביניכם אחד או שניים או שלושה אנשים, שיינו מה הדבר שעליהם לעשות וכיצד לעשותו, והעיקר – שתצליחו להביא את הגאולה האמיתית והשלמה. והלוואי שיעשה הדבר תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה טוב-לבב.

בסיפור יציאת מצרים. ומשם, ליום ט"ו לעומר, הרומז לט"ו שבכל חודש, שבו "קיימא סיהרא באשלמותא"⁴⁸, ומשקף את השלמות שאליה יגיעו ישראל לעתיד לבוא, כמבואר לעיל.

פליאה דעת ממני

דווקא משום הדגש המיוחד על הגאולה שבימים אלה, עולה התמיהה הגדולה: כיצד ייתכן שלמרות כל הנ"ל, משיח עדיין לא בא? דבר זה נשגב מבינתנו.

ותמיהה גדולה לא פחות, כיצד זה שמתכנסים עשרה יהודים (וכן עשרות רבות של יהודים), בימים מסוגלים לגאולה כמו אלה, ואינם מרעישים עולמות שמשיח יבוא מיד. הם אינם מתרגשים מן האפשרות, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא הלילה, וגם לא מחר או מחרתיים, רחמנא ליצלן.

אף כשאנשים צועקים "עד מתי", הם עושים זאת משום שנצטוו לעשות כן. אילו היתה להם כוונה רצינית ושאיפה כנה, והיו צועקים בכל לבם, בוודאי היה המשיח כבר בא.

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ישראל ירעישו ויצעקו באמת ויביאו את המשיח בפועל? כל שנעשה עד עתה הוא ללא הועיל, והראיה, שנמצאים אנו עדיין בגלות; ולא זו בלבד, אלא

– היינו הגילוי של "תורה חדשה מאתי תצא"³⁶.

ויש מעלה נוספת בספירת העומר של שנה זו, בגלל העובדה שהיום הראשון של חגי-הפסח חל בשבת. על הפסוק "שבע שבתות תמיינות תהינה"³⁷, אומר המדרש³⁸: "אימתי הן תמיינות? כשיבוא פסח בשבת ויתחילו לספור במוצאי שבת, שאז השבתות (השבועות) הן תמיינות", "שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת"³⁹.

ומכיוון שימי הספירה קשורים, בכל אופן שיהיה, במעלה של "תמיינות" הרי שבשנה הנוכחית, "תמיינות" זו היא בשלמות נעלה יותר⁴⁰ – "תמיינות שבתמיינות", מה שמוסיף שלמות גם בתכונת הגאולה של ימים אלה.

וליתר פירוט: מספרי הימים שאנו סופרים בימי העומר הנוכחיים⁴¹, מלמדים אותנו דברים מיוחדים. כ"ז בניסן הוא שנים-עשר יום לעומר, כנגד שנים-עשר שבטי ישראל – כללות עם-ישראל – אשר יתקבצו ויתאחדושוב בעידן הגאולה. כ"ח בניסן הוא יום י"ג לעומר. י"ג בגימטריא, "אחד"⁴², והוא מצביע על התקיימות הנבואה "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"⁴³.

ולאחר מכן אנו באים ל"ד לעומר. י"ד כנגד שלוש פעמים "יד"⁴⁴, "יד חזקה"⁴⁵, "יד רמה"⁴⁶ ו"יד גדולה"⁴⁷, הנזכרות

שהאורות של הספירות השונות מתמוגגים יחד ("כלים") ו"בולמים" את ההתפשטות של כל ספירה כשלעצמה.

50. יש לציין כי הפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", מתפרש כמענה הקב"ה לתפילת הנביא, המתפלל לבוא הגאולה השלמה (רד"ק, מצודת דוד).

51. ראה שמות רבה, סוף פרשה מב; לקוטי תורה, פרשת בלק, סו, ד.

52. שמות לו, ט.

53. בבא בתרא י, א, וראה תניא פרק לו.

44. ראה לקוטי תורה, פרשת נשא, כא, ב ואילך.

45. שמות יג, ג.

46. שמות יד, ח.

47. שם יד, לא.

48. ראה זוהר חלק א, קנ, א, בנוגע למשמעות שלמות הלבנה (סיהרא באשלמותא).

49. הערת המתרגם: עולם התוהו הוא העולם הרוחני הראשוני, אשר בו הכוחות הרוחניים ("האורות") של הספירות השונות מתפשטים בליימורככות והגבלה. כנגד זה, עולם התיקון הוא סדר-עולם שבו קיימת הגבלה, המתבטאת גם בכך

העולם). וכפי שממשיך הפסוק הנ"ל "כן יעמוד זרעכם ושמוכם".

(ראה לקוטי תורה, בסופו).

37. ויקרא כג, טו.

38. פסיקתא דרב כהנא, פרק ח.

39. רש"י על מנחות סה, ב.

40. ראה לקוטי שיחות, כרך כב, ע' 145.

41. יש להעיר ששיעור הרמב"ם היומי של יום שיש, עוסק בספירת העומר (הלכות תמידים ומוספים, פרק ז).

42. שלוש-עשרה הוא גם הגימטריא של "יבא" בביטוי "יבא שילה" (בראשית מט, ט), המרמז לבואו של משיח (לקוטי שיחות, כרך יא, ע' 8).

43. זכריה יד, ט.

לקוטי תורה, במדבר י, ד ואילך).

נר"ן היא גם האות הראשונה של המלה "נפלאות". הקשר בין 50 לבין נפלאות, מודגש גם על-ידי העובדה שהמלה "נפלאות" היא ראשי-תיבות של נ' פלאות (זוהר חלק א, רסא, ב).

36. ישעיהו נא, ד; ויקרא רבה יג, ג. מכיוון שהקב"ה "אסתכל באורייתא וברא עלמא" (זוהר חלק ב, קסא, ב), הגילוי של תורה חדשה יביא חידוש בעולם בכלל ויעשה אותו "השמים החדשים והארץ החדשה" (ישעיהו סו, כב). קל-יחומר יביא הדבר חידוש בעם-ישראל (שבשבילו נברא

הספר 'תקע בשופר גדול', מביא נקודות מתוך שיחות ה"דבר-מלכות" של שנות הנפלאות תנש"א-תשנ"ב, בעיבוד קליל ישראלי ועכשווי לקורא המצוי, תוך שימת דגש על ייחודן של השיחות הנפלאות.

להשיג עכשיו אתר: mamesh.org 077-5123-770

"דבר הכי אינו מובן כלל וכלל"

השיחה המפתיעה, ההלם והאסיפות הדחופות. תיאור חי מיומן שנכתב באותו שבוע מרטיט

יום חמישי, כ"ז ניסן

לאחרי תפילת שחרית, טרם צאתו מביהכ"נ, בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א נוסעים: "פאָרט געזונטערהייט, אַ פריילעכען זומער, אַ געזונטן זומער". בצאתו מהמעלית למעלה בירך נוסעים: "פאָרט געזונטערהייט, אַ פריילעכען זומער", ולא שעמד שם אמר: "הצלחה רבה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע למקוה בשעה 1:50 לערך, ולפני שנכנס למכונית חילק מטבעות לצדקה, וכן הביט על עבודות הבניה. מהמקוה חזר בשעה 1:45 לערך.

לאוהל נסע בשעה 2:00 לערך, ולפני שנכנס למכונית בירך נוסע כרגיל ונתן לו מטבעות לצדקה. כמו"כ נתן מטבעות לצדקה לכל הילדים שעמדו שם.

במשך היום חפרו בפנית קינגסטון ואיסטערן פאָרקוויי (כשבין היתר הרסו את הגדר שבפינת רחובות אלו), כך שהמעבר לעזרת נשים נחסם. כדי לאפשר את הכניסה, בנו כבש עץ ופרצו פרץ רחב בכותל (על רחוב קינגסטון) בו הותקנו דלתות חדשות; פתח זה משמש כעת לכניסה גם לכל חדרי בנין 784-788, וגם הכניסה לביהכ"נ היא דרך פתח זה (זאת מלבד פתח באמצע כדי מעבר המכונית בה נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א למקוה ולאוהל).

כל השטח שבין חדר כ"ק אדמו"ר שליט"א עד לפתח האחרון של העזרת נשים - הוקף במחיצות גבוהות (לוחות עץ גדולים וגדרים של ברזל) המוצבות על המדרכה, כדי לאפשר את המשך החפירות ללא הפרעה.

מהאוהל חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 7:55 לערך, וכעבור 10 דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד את שירת "שובה ה".

לאחרי ספירת העומר, בעת אמירת "עלינו", הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לימינו והריל"ג ניגש וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו שיאמר שיחה! מיד העמידו את הסטנדר השני; הרמקול הרגיל לא היה, אולם הביאו את הרמקול השני שעומד תמיד ליד עמוד הש"ץ והניחוהו על הסטנדר (ללא מעמיד).

מיד אחרי הכרזת הגבאי פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחה - הנוראה והאיומה - שארכה כ-11 דקות. בעת דברו את השיחה היו עיניו הק' פתוחות, אולם הסתכל על הסטנדר.

השיחה כללה (בפרט לקראת סופה) התבטאויות

מיוחדות ביותר, וכמעט ניתן היה למשוש את המתח שהקהל היה שרוי בו בשעת אמירת השיחה שמעולם לא זכורה כדוגמתה.

בתחילת השיחה ביאר את מעלת היום שהוא יום הקשור לגאולה האמיתית והשלימה, מבחינת השנה, החודש, פרשת השבוע, מספר הימים בספירת העומר וכו'. כמה פעמים כשהזכיר את התאריכים של ימי החודש, אמר (במקום "כ"ז ניסן", "כ"ח ניסן" וכיו"ב): "כ"ז לעומר", "כ"ח לעומר" וכיו"ב.

אחרי כל זה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שע"פ כל האמור לעיל מתעוררת תמיהה הכי גדולה - עדיין לא הביאו את משיח, וזהו "דבר הכי אינו מובן כלל וכלל".

כאן העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א שבודאי רושמים את הדברים הנאמרים בהתוועדויות,

וישנם "מתמידים" שילמדו ויזכרו את כל מה שנרשם, אבל בפועל לא מופרך אצלם שמשיח לא יבוא תומ"י רחמנא ליצלן, וגם לא מחר ומחרתיים!

מכאן החל לדבר בקול גדול וחזק, והמחזה היה מאוים, מבהיל ומפחיד, ובפרט בעת שאמר את המילים שהוא - כ"ק אדמו"ר שליט"א - כבר עשה הכל, ונתן זאת לנמצאים פה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א המשיך: "און מ'שרייט טאַקע און מ'הייסט אַז מ'זאָל שרייען 'עד מתי' וכו'; אויב מ'זאָלט געשריען מיט אַן אמת און מ'זאָלט געמיינט מיט אַן אמת, איז אַ זיכערע זאַך אַז משיח וואָלט שוין לאַנג געקומען, צוזאַמען מיט די גאולה האמיתית והשלימה. וואָס איך קאָן נאָך טאָן אין דערויף - ווייס איך ניט, וואָרום אַלץ וואָס איך האָב געטאָן ביז איצטער איז להבל ולריק, ס'איז גאָרנישט ניט אַרויס דערפון, מ'געבליבען אין גלות, און וואָס נאָכמערער - איז מיר געבליבען (מיט אַ גלות) אין דעם גלות פנימי אויכעט בנוגע צו עבודת ה', וכמדובר כמה פעמים. מילא די איינציקע זאַך וואָס איך קאָן נאָך טאָן - איך גיב

הלה להכריז - הכניסם כ"ק אדמו"ר שליט"א לסידורו ויצא מביהכ"נ בשעה 8:56 כשמעודד בידו הק' את שירת "עד מת" (בתחילה השתיקו כי חשבו שאולי רוצה לומר עוד משהו, אך כשפנה לארון הקודש - המשיכו לשיר).

אין לתאר ואין לשער איך היה נראה הקהל במשך השיחה ולאחריה, אך לאט לאט "איז מען צוריק געקומען צו זיך" [= "חזרו לעצמם"]. מיד אחרי השיחה נשאר רוב הקהל ב-770 לשמוע את ההקלטה - "חזרה" מהשיחה שהושמעה בכל ביהכ"נ - הן למעלה והן למטה, וכולם השתדלו לעכל את הנאמר בשיחה, כשקבוצות-קבוצות עומדים ומשוחחים ביניהם אודות השיחה.

בשעה 10:00 החל קהל רב לזרום ל-770 להתוועדות חסידים. באמצע ביהכ"נ ישבו מזקני החסידים והמשפיעים שיחיו, ומסביבם כל הקהל, לשמוע מה בפיהם ומה לעשות.

ההתוועדות, שנוהלה ע"י הגבאי ר' יהושע פינסון, נפתחה באמירת פרק צדי"ק בציבור ונתינת צדקה.

ר' שניאור זלמן גוראריה דיבר אודות כך שצריכים ללכת ולדבר עם כאו"א ברחובות על זה שצריכים לתבוע את ביאת המשיח נא. כמו"כ העלו כו"כ הצעות והחלטות, וכן נשמע בשידור חי ממאָריסטאָן ר' אברהם שי' ליפסקער שהציע הצעה ממשית בנידון זה ותוכנו: שכפי המובן מהשיחה שמישיח נמצא כבר בתוכנו, וצריכים ללכת ולהרעיש ברחובות שמישיח נמצא, ורוצים אותו בגלוי.

כמו"כ נשאו דברים: הרב יהודה קלמן מאַרלאָו שליט"א, ר' שמואל מ.מ. שי' בוטמאָן, ר' חיים שי' סעריבראַנסקי, ר' יצחק שי' שפרינגער, ר' משה שי' סלונים ועוד.

בד בבד התקיים מעין "כינוס חירום" של תלמידי התמימים בראשות המנהל הרוחני של הישיבה ר' דוד שי' ראַסקין, בו השתתף ונשא דברים נלהבים ר' א.י. שמטוב. כמו"כ התקיימו התוועדות חסידים, ובין המתוועדים היו ר' יעקב לייב שי' אַלטיין ור' נחמן שי' שפירא. כן התקיימו התוועדות בעוד מקומות בשכונה, וכן בישיבת "אהלי תורה".

ההתוועדות נמשכו כמעט עד אור הבוקר, ואין ספק שכאשר המוני המשתתפים בהן פנו בסוף הלילה לתנומה קצרה, היה זה מתוך החלטות טובות שהתקבלו בתקיפות איתנה.

התעוררות גדולה גרמה השיחה בקרב כל אנ"ש והתמימים שיחיו בכל קצוי תבל, וכפי הידיעה - בכל ריכוזי חב"ד בעולם ישבו והתוועדו קבוצות-קבוצות מאנ"ש והתמימים שיחיו אודות מה לעשות בהמשך לשיחה, ואיך להתחזק בהתקשרות לכ"ק אדמו"ר שליט"א - לתקן את העבר ולעשות בהווה.

ויה"ר שההתעוררות האוחזת עתה ממש בקרב כל אנ"ש והתמימים שיחיו שבכל העולם כולו תביא לידי פעולות ממשיות ויתגלה לפנינו מלכנו משיחנו נא ממש אָן קיין שום פשעטלאַך!

דאָס איבער יעדערן פון אַיך, און טוט אַלץ וואָס איר קענט און זעט אַראָפּברענגן משיח'ן תיכף ומיד ממש, אין אָן אָפּן דענינים טאַקע פון 'אורות דתוהו' אָבער אין 'כלים דתיקון'. [= "ואכן צועקים ומורים שיצעקו 'עד מת' וכו'; אם היו צועקים באמת והיו מתכוונים באמת, דבר ודאי הוא שמישיח היה מזמן מגיע, יחד עם גאולתו האמיתית והשלמה. מה עוד יכולני לעשות בזה - איני יודע, שכן כל מה שעשיתי עד עתה הוא להבל ולריק, שום דבר לא יצא מזה, נשארו בגלות, ויתירה מזו - נשארונו (עם גלות) בהגלות פנימי גם בנוגע לעבודת ה', וכמדובר כמה פעמים. ממילא הדבר היחיד שיכולני עוד לעשות - אני מוסר זאת לכל אחד מכם, ועשו כל אשר ביכולתכם ותדאגו להביא את המשיח תומ"י ממש, באופן דענינים אכן ד'אורות דתוהו' אבל ב'כלים דתיקון'"].

אח"כ המשיך ודרש שימצאו מביניהם עשרה יהודים שיתעקשו לפעול את ביאת משיח צדקנו עכשיו ובוודאי שעיי"ז יביא הקב"ה את הגאולה האמיתית והשלמה, ואמר שבתור השתתפות שלו יתן לכאו"א שליחות מצוה לצדקה.

את השיחה סיים במילים: "און ויהי רצון אַז איך האָב אויפגעטאַן אַלץ וואָס איך קען ומכאן ולהבא טוט אַלץ וואָס איר קענט, און ויהי רצון אַז זאָלן זיך געפינען צווישן אַיך על כל פנים איין, צוויי, דריי, וואָס זאָלן אָן עצה געבן וואָס מ'זאָל טאָן און ווי אַזוי מ'זאָל טאָן, ועוד והוא העיקר - אַז מ'זאָל אויספירן און זאָל זיין תיכף ומיד ממש ומתוך שמחה וטוב לבב" [= "ויה"ר שאני עשיתי כל מה שביכולתי ומכאן ולהבא עשו אתם כל מה שביכולתכם, ויה"ר שיימצאו מתוכם עכ"פ אחד, שניים, שלושה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר - שיפעלו ויהיה תומ"י ממש ומתוך שמחה וט"ל"].

לאחרי שכ"ק אדמו"ר שליט"א סיים לומר את השיחה, נשאר הקהל לעמוד בבהלה על רגליו ושאגו "אמן" בכל כוחם, ואח"כ התחילו לשאוג "עד מת", ובחזק יתר ויותר, וכעבור רגעים אחדים - החלו לנגן את הניגון שעל מילים אלו (באנגלית: "עד מת" אנו צריכים לחכות, אנו רוצים משיח עכשיו, אנו לא רוצים לחכות").

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד מהבימה וחילק לכאו"א ב' שטרות של דולר לצדקה, כשפניו הק' חיוורות ורציניות מאוד.

בתחילת החלוקה, כשעבר ר' שניאור זלמן שי' גוראריה, כשנתן לו את הדולרים אמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "לא נגע ולא פגע".

החלוקה ארכה כרבע שעה, ועברו הרבה אנשים, נשים וטף שיחיו.

בסיום החלוקה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א שני שטרות לסידורו, ואח"כ חילק לעוד כמה שהגיעו ולמזכירים. אח"כ הכריז הגבאי ר' יהושע שי' פינסון על התוועדות חסידים בשעה 10:00 ואיש בל ייעדר, ובזמן זה החזיק כ"ק אדמו"ר שליט"א שני שטרות מושטות בידו הק', וכשסיים

תודתנו נתונה ל"מכון יומני בית חיינו" שהמציאו לידינו יומן זה, מתוך ספר "יומן שנת ה'תשנ"א בבית חיינו" כרך ב' העומד להופיע א"ה בקרוב

צריכים לדעת לענות

אלו לקראת פתגם "היום יום" של י"א ניסן "ביום ההולדת על האדם להתבודד, ולהעלות זכרונותיו ולהתבונן בהם, והצריכים תיקון ותשובה - ישוב ויתקנם". אז גם אם לא נהגנו או אחזנו כך עד עכשיו הרי שיש לנו הוראה וציווי לשוב ולתקן זאת. ואז נוכל -

לענות לבעל הבית של בירה זו את אשר הורנו מדרכיו (דבר מלכות' חיי שרה) "עשינו את שליחותנו, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך" וממילא "שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!". ונלכה באורחותיו, כעדותו של רב בית כנסת במנהטן הרב מאיר רייך שהיה אחד מעשרת התלמידים הראשונים

ב-770, שבשנת תש"ג כשאדמו"ר הקודם יצא בקריאתו המפורסמת "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", יצאו כולם ופרסמו זאת בכל מיני דרכים וגם על ידי מדבקות שהודבקו על הקירות ברכבות וכדומה, ובאחת הפעמים כשהדביק מדבקות אלו הכתובות בעברית בצומת הרחובות איסטערן פארקווי וויטיקה, נעצר על ידי שוטרים שחשבו שתולה מדבקות ביפנית נגד השלטון, כי הימים היו ימי מלחמה בין היפנים לאמריקאים. הדבר

אירע ביום שישי וכולם מאוד דאגו לשלומם, וכאשר התברר שהוא במעצר הרב סימפסון פעל למען שחרורו ונסע להוציאו מבית המעצר. לאחר מכן כאשר הגיע ל-770 יצא כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לפתח 770 לקבל את פניו ונשק לו על שתי לחייו...

והימים האלו נזכרים ונעשים, כאשר אנו עומדים במלאות חצי יובל ל"שיחה הידועה", שתצלילה אזני כל חסיד לשמע ציון זמן זה, אולם יחד עם זאת תהדהד באותן אזניים ממש התביעה והדרישה והעברת האחריות "עשו כל אשר ביכלתכם להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!". ואצלו שליט"א הרי אין הלצה...

ובלשון הרב (דבר מלכות' כי תבוא): "וענית ואמרת" - שיהיה תיכף ומיד ממש.

פעם ציווה אדמו"ר מהר"ש את אחד החסידים לעשות איזה דבר. אחר זמן שאל אדמו"ר מהר"ש את החסיד מדוע לא עשה כדבריו, ואותו חסיד התנצל: הרי היתה זו רק הלצה. ענה לו הרבי: אצלי אין הלצה.

ובלשון הרה"ק ר' אהרן מקארלין נ"ע זיע"א "ואנן מה נעני אבתרי?!", נופל על לשון כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשיחת ה'דבר מלכות' של ש"פ תזריע-מצורע (הערה 67) "ואנן (חסידים) נעני' אבתריהו", אנחנו צריכים לענות (ואולי קודם כל לעצמנו) "מה נעשה בפועל ממש בעיקר שליחותו"?

אמנם 'לענות', גם כשזה בלשון יחיד, עלול להיות מר כמו שורש פורה ראש, אבל ממול יש כמה 'לענות' שאין מתוק מהן, והן -

לענות ליהודי ברחוב השואל מה קורה כבר עם המשיח ומתי מגיעה הגאולה, לומר לו את התשובה הנכונה בלי להתבלבל שאכן "נשיא הדור הוא המשיח שבדור" ו"ישנו כבר המלך מבית דוד בחזקת שהוא משיח". אפילו אם הוא משתייך לקבוצת האנשים ה"פתוחים" שמבטאים בדיבור את פליאתם ודאגתם, הרי שהתשובה עבורו כבר נמצאת באמתחתנו (דבר מלכות' אחרי קדושים) ובכוחה להרגיע

אותו (ואותנו): "והמענה על כך הוא, שאין מה לפחד, כיון שגאולה אין פירושה שמתבטל כל "מנהגו של עולם", הדברים הטובים שנפעלו (ע"פ תורה) בגלות; אדרבה: גאולה כוללת בתוכה את כל הענינים הטובים ד"גולה", באופן שהם מתעלים למצב דגאולה". ואז נוכל -

לענות לילדינו, וברוח ימי חג הפסח הממשמשים ובאים "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת" בשורת הגאולה ששמעתי שמדברים עליה? "ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו" נשיא דורנו המשיח שבדורנו מימות הגלות והביאנו אל ימות המשיח. כי הרי מה אשמים בני ביתו "שכוודאי אינם צריכים "לסבול" מזה שעדיין לא הונח הדבר בשכלו". ואז נוכל -

לענות לעצמנו שאנו אווזים בשליחות היחידה לקבל את פני הרבי שליט"א משיח צדקנו, והזמן גרמא בימים

לאחר מכן כאשר הגיע ל-770 יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א לפתח 770 לקבל את פניו ונשק לו על שתי לחייו...

הרב מנחם מענדל אקסלרוד איש חינוך, כפר חב"ד; חבר מערכת ההוצאה לאור של 'ממש'

כ"ח ניסן בבית המקדש

חצי יובל עבר מאז אותם רגעים מרטיטים שהרבי גילה לנו שהוא - המלך - עשה את כל מה שעליו לעשות, ועכשיו ה"נשיא הוא הכל" - מוסר את ענין הבאת הגאולה אל - "הכל" - אלינו!

בימים הסמוכים לשיחה שרר סוג של בלבול בקרב החסידים. הייתכן שהרבי לא יפעל את הגאולה? הייתכן שאנו נעשה את מה שהרבי "לא הצליח". ביום ראשון שלאחר כח' ניסן, בחלוקת הדולרים, כמה נשים פנו את הרבי בסגנון שונה אך בתוכן דומה - "רעבע, סמכנו עליך! מה יהי עכשיו?"

אך ככל שעוברות השנים אנו יותר ויותר יורדים לעומק דבריו של הרבי, שכינה מדברת מגרונו - וכולנו מבינים שאין כוונת השיחה לייאש או להחליש חלילה, אלא להיפך. להעניק לנו כוחות לחיות "כל ימי חיך להביא לימות המשיח". לעשות מהעם, מלשון עוממות, עם שדורש מלך, עם שחפץ להמליך!

בקשר ליום נישואיו של הרבי מלך המשיח שליט"א עם הרבנית חי' מושקא - אמר הרבי שזהו היום שקישר אותי עמכם ויחד נתייגע להביא את הגאולה. אכן, זו יגיעה.

חצי יובל מאז אותה שיחה מנערת, שאנו מתייגעות. משתדלות ומוסיפות, מתפללות ומחכות, נאמנות ומסורות... אך עוד לא השלמנו את המשימה. מדי שנה כאשר חולף חודש ניסן - שבו עתידין להיגאל, ומגיע יום הכח' שבו, כולנו מרגישות - עוד יומיים הנה נכנס חודש אייר.. אנא ה' תרחם..

באותה תחושה של הכיצידי?!?!?! הכיצידי ייתכן שחודש ניסן חלף ועוד לא נושענו, ניגש הרבי לומר את ה"שיחה הידועה" באור לכח' ניסן ה'תנש"א.

הרבי זועק מקירות ליבו הקדוש ודבריו מזעזעים כל נפש. תתעוררו!! תקחו אחריות! תעשו הכל כדי שמשיח יבוא בפועל ממש.

ולכן כל שנה שחולפת ועדיין לא נושענו, כח' ניסן זה יום שעוצרים. עוצרים לעשות חשבון נפש. חשבון שיביא להחלטה - אני רוצה לעשות כל שביכולתי להביא את ההתגלות השלימה של הרבי!

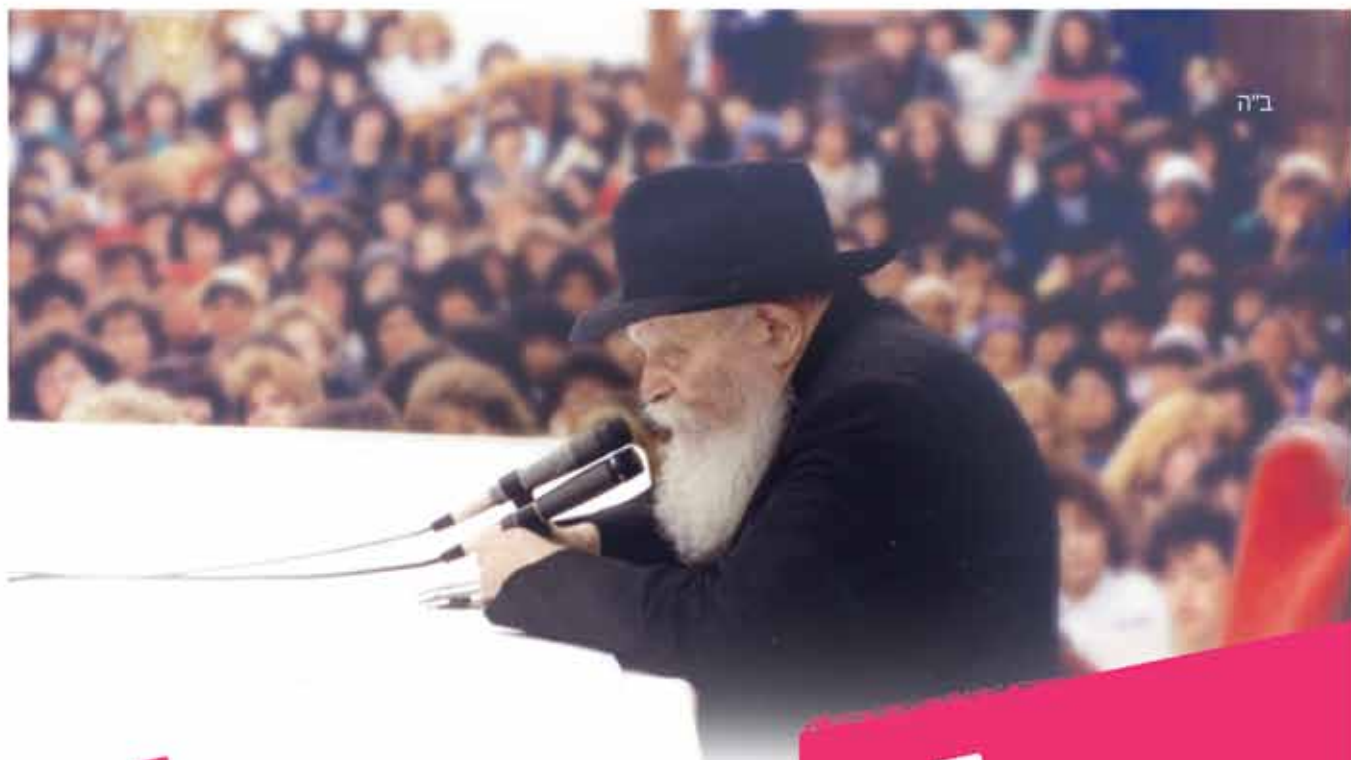
בימים אלו, שאנו חוגגים את י"א ניסן, מופרך לחשוב ובטח לדבר על עוד כח' ניסן בגלות. בטוחות אנו שבכח' ניסן נהי' כולנו יחדיו בבית המקדש, בעוד יום של לימוד בעיון של תורה חדשה מפיו הקדוש של מלך המשיח - הרבי שליט"א.

אך אם ח"ו וח"ו, (קשה לכתוב את המילים הבאות....) עדיין נהי' בעיצומן של ההכנות לקבלת פני משיח, אזי ודאי וודאי שנתאחד כולנו בכנס כ"ח ניסן של נשי ובנות ישראל.

כדי להתעורר ביתר שאת ולא חלילה להירדם על המשמרת, שאור וחום ההתקשרות לרבי מלך המשיח שליט"א, וההתמסרות לשליחות לא ילכו הלוך וחסור חס ושלום - חייבים להיות ביחד - ברוב העם.

ואז, בכוחו של יום שכולו כח, בכוחן של אלפי נשי ובנות ישראל של הדור השביעי, בכוחם של דברי הרבי שחיים וקיימים לעד - מתעוררים בחיות מחודשת ומקבלים כח. כח להתעקש ולקבל שמחה וחיות בשליחות שהעניק לנו הרבי מלך המשיח שליט"א.

והעקשנות הזו שפועמת בתוכנו, היא היא שתעורר את רחמיו ית' ותפעל אצל אבינו שבשמיים - לשלוח את מלכנו משיחנו הרבי שליט"א להשלים את שליחותו ולגאול את כל עם ישראל והעולם כולו, תיכף ומיד ממש ממש, נאו כפשוטו!

המלך קורא לך

הקהל ענק
לנשי ובנות
ישראל

עשו כל אשר בינלתיכם

האנגר 11 נמל ת"א

17³⁰

חמישי כ"ז ניסן, 5.5

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פרטים והטעות: 050-7900-701

"יש להזכיר ולעורר גם אודות המנהג בשנים האחרונות לערוך "כינוס תורה" למחרת הפסח...
שעל-ידי פעולה זו יתווסף עוד יותר בהזריזות דביאת משיח צדקנו" (אחרון של פסח תשמ"ט)

הציבור מוזמן להשתתף ב-

כינוס תורה

בענייני גאולה ומשיח
לרגל אסרו-חג הפסח

שייערך אי"ה ברוב עם הדרת מלך
לרגל שנת "הקהל את העם...
למען ילמדו ושמרו את דברי התורה הזאת"

בכינוס יימסרו שיעורים מרתקים מפני רבנים וראשי-ישיבות
ובסיומו תיערך התוועדות חסידים מסביב לשולחנות ערוכים
כהכנה לכ"ח ניסן

הכינוס ייערך באולם שע"י EMW רח' מתתיהו 16 בני ברק
ביום ראשון כ"ג ניסן ה'תשע"ו - שנת הקהל
החל מהשעה 4:00 אחר-הצהריים

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד